

Η ΒΑΣΙΛΕΙΑ ΤΩΝ ΤΟΥΡΚΩΝ ΣΟΥΛΤΑΝΩΝ ΒΑΓΙΑΖΗΤ Β΄ ΚΑΙ ΣΕΛΗΜ Α΄

(ΚΑΤΑ ΤΟΝ ΑΝΕΚΔΟΤΟΝ ΕΛΛΗΝΙΚΟΝ ΒΑΡΒΕΡΙΝΟΝ ΚΩΔΙΚΑ 111
ΤΗΣ ΒΑΤΙΚΑΝΗΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ)

Εἰς τὸν προηγούμενον τόμον τῆς Ἑπετηρίδος τῆς Ἑταιρείας Βυζαντινῶν Σπουδῶν ὑπεγραμμίσαμεν τὴν ἀξίαν καὶ τὴν εὐρύτεραν σημασίαν τοῦ ἑλληνικοῦ βαρβερινοῦ κώδικος 111 τῆς Βατικανῆς Βιβλιοθήκης, ἐδημοσιεύσαμεν δὲ καὶ τὸ εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Μωάμεθ Β΄ τοῦ Πορθητοῦ καὶ τὴν ἄλλωσιν τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἀναφερόμενον σχετικὸν κεφάλαιον, καταλαμβάνον τὰ φύλλα 50ν - 81γ τοῦ κώδικος¹. Νῦν προβαίνομεν εἰς τὴν ἔκδοσιν τοῦ ἐν συνεχείᾳ ὑπολοίπου τμήματος τοῦ χειρογράφου, οὗτινος, ὅμως, ἡ ἀφήγησις διακόπτεται ἀποτόμως, καθότι τὰ τελευταῖα φύλλα τοῦ κώδικος ἔχουν ἀπολεσθῆ.

Τὸ τμήμα τοῦτο ἀναφέρεται εἰς τὰ ἐπὶ τῶν ἀμέσων διαδόχων τοῦ Μωάμεθ σουλτάνων Βαγιαζήτ Β΄ καὶ Σελήμ Α΄ διαδραματισθέντα ἱστορικὰ γεγονότα καὶ καταλαμβάνει τὰ φύλλα 81ν - 97γ. Εἰς τὸ πρῶτον κεφάλαιον (φ. 81ν - 95γ) ὁ ἄγνωστος συγγραφεὺς ἀφηγεῖται κατὰ πρῶτον λόγον τὰ ἀφορῶντα εἰς τοὺς ἔξοντωτικοὺς μεταξὺ τῶν ἀδελφῶν Βαγιαζήτ καὶ Ζιζίμου ἀγῶνας πρὸς κατάληψιν τῆς ἐξουσίας, τὴν τελικὴν ἐπικράτησιν τοῦ πρώτου καὶ τὴν καταφυγὴν τοῦ δευτέρου εἰς τὴν Ἰταλίαν, ὅπου ἐδηλητηριάσθη, ἐντολῇ τοῦ ἀδελφοῦ του, ὑπὸ τινος Ἑνετοῦ εὐπατρίδου, ἀκολούθως δὲ τὰς σημαντικωτέρας στρατιωτικὰς ἐπιχειρήσεις τοῦ νέου σουλτάνου εἰς τὴν Ἀνατολὴν καὶ τὴν Δύσιν, ἰδίᾳ δὲ εἰς Αἴγυπτον, Βλαχίαν, Λεχίαν, Ἡπειρον, Περσίαν, Ναύπακτον, Μεθώνην, Κορώνην, Ναυαρίνον, Ναύπλιον, Κεφαλληνίαν, Βουλγαρίαν κλπ. Τέλος, ἐνδιατρίβει διὰ μακρῶν εἰς τὴν ἔκθεσιν τῶν μεταξὺ τῶν υἱῶν τοῦ Βαγιαζήτ ἀγῶνων, μέχρις ὅτου ὁ Σελήμ, κατορθώσας διὰ τῶν ὅπλων καὶ τοῦ δόλου νὰ ὑπερισχύσῃ, ἀνῆλθεν ἐπὶ τοῦ θρόνου, ζῶντος ἔτι τοῦ πατρὸς του, τὸν ὁποῖον ἐφρόντισε νὰ δηλητηριάσῃ, ἵνα ἀσφαλέστερον στερεώσῃ τὸν θρόνον του.

¹ Γ. Θ. Ζώρα, Ἡ ἄλωσις τῆς Κωνσταντινουπόλεως καὶ ἡ βασιλεία Μωάμεθ Β΄ τοῦ Κατακτητοῦ (κατὰ τὸν ἀνέκδοτον ἑλληνικὸν βαρβερινὸν κώδικα 111 τῆς Βατικανῆς Βιβλιοθήκης), Ἑπετηρίς τῆς Ἑταιρείας Βυζαντινῶν Σπουδῶν, τόμ. ΚΒ', 1952, σελ. 233 - 289.

Εἰς τὸ δεύτερον, ἡμιτελὲς διασωθέν, κεφάλαιον περὶ τῆς βασιλείας τοῦ σουλτάνου Σελῆμ (φ. 95r-97v) ὁ συγγραφεὺς ἀφηγεῖται τοῖς μετὰ τὴν ἄνοδον εἰς τὸν θρόνον τοῦ Σελῆμ συνεχισθέντας ἐναντίον τῶν ἀδελφῶν του Κορκοῦδ καὶ Ἀχμέτ ἀγῶνας, τὰς προσπαιθείας τούτων, ὅπως καταλάβωσι τὴν ἀρχὴν καὶ τὴν ἀποτυχίαν των.

Εἰς τὰ δύο ταῦτα τελευταῖα κεφάλαια, ὁ συγγραφεὺς ἀσχολεῖται ἐκτενέστερον μὲ τὰ ἐσωτερικὰ γεγονότα τῆς ὀθωμανικῆς αὐτοκρατορίας, ἥτοι τὰς δολοπλοκίας, τοὺς φόνους, τὰ κινήματα, τὰς δολιότητας, τὰς συνεχεῖς αἱματοχυσίας καὶ τοὺς ἀτέρμονας περὶ διαδοχῆς ἀγῶνας, παρὰ μὲ τὰ καθαρῶς στρατιωτικὰ καὶ πολιτικὰ γεγονότα, τινὰ τῶν ὁποίων μόλις καὶ ἐν γενικαῖς μόνον γραμμαῖς θίγει. Ἡ ἱστορήσις παρουσιάζει καὶ εἰς τὰ κεφάλαια ταῦτα τὴν λιτότητα ἐκείνην καὶ τὴν συντομίαν, ἣτις διακρίνει ἀπ' ἀρχῆς τὸ κείμενον, μαρτυρεῖ δὲ τὰ φιλοχριστιανικὰ καὶ πατριωτικὰ αἰσθήματα τοῦ συγγραφέως, ὡς καὶ τὴν ἀποστροφὴν του πρὸς τὴν ὁμότητα καὶ τὴν βαρβαρότητα τοῦ κατακτητοῦ.

Πρὸς εὐχερεστέραν παρακολούθησιν τῆς ἀφηγήσεως¹ — ἣτις δὲν στερεῖται ἐνίοτε ἀνακριβειῶν καὶ συγχύσεων — παραπέμπομεν διὰ τὰς σημαντικωτέρας τῶν ἀναγραφομένων ἱστορικῶν πληροφοριῶν εἰς τὰ παράλληλα χωρία τοῦ κλασσικοῦ ἔργου τοῦ Χάμμερ², ἔνθα γίνεται μνεῖα τῶν κυριωτέρων πηγῶν τῆς ὀθωμανικῆς ἱστορίας.

¹ Ἡ χρῆσις ξενικῶν ὄρων μαρτυρεῖ ὅτι ὁ συγγραφεὺς εἶχεν ὑπ' ὄψιν του καὶ δυτικὰς πηγὰς ἢ, ὅπωςδήποτε, ὅτι ἐγνώριζε καλῶς τὰ ἐν τῇ Δύσει συμβαινόντα.

² I. Χάμμερ, Ἱστορία τῆς ὀθωμανικῆς αὐτοκρατορίας, ἐξελληνισθεῖσα ὑπὸ Κ. Κροκιδᾶ, Ἀθῆναι 1870.

Μπαγιαζήτης ¹.

81v Ἔσοντας νὰ ἀποθάνῃ ὁ σουλτάν Μεχεμέτης, ἐκάθησε εἰς τὴν βασιλείαν ὁ σουλτάν Μπαγιαζήτης, ὁ υἱὸς αὐτοῦ, εἰς τὴν Κωνσταντινούπολι, ὁ ἐνδέκατος — 11 — εἰς τοὺς 1481.

5 Μπαγιαζήτης, ὁ υἱὸς τοῦ σουλτάν Μεχεμέτη, ἐκάθησε εἰς τὴν βασιλείαν τῆς Πόλης ² εἰς τοὺς 1481, ὁ ἐνδέκατος, ἠκούστη εἰσὲ ὄλους τοὺς χριστιανούς, καὶ ἐχαρῆκανε πολλά, πὺς ἀπόθανε ὁ σουλτάν Μεχεμέτης καὶ ἐκάθησε ὁ υἱὸς του ὁ σουλτάν Μπαγιαζήτης, διατὶ εἶχαν ὀλίγα οἱ Μοραίτες καὶ οἱ Βουλγάροι καὶ ἡ Μακιδονία νὰ περιλάβουνε τὴν πρώτη τους ἀφεντίαν. Καὶ
10 τοῦτο διατὶ εἶδανε καὶ ἐμαλώνασι οἱ δύο ἀδελφοί, ὁ Μπαγιαζήτης καὶ ὁ Ζιζίμος ³, διὰ τὴν βασιλείαν τοῦ πατρὸς τους.

Τότε ἐσηκώθη ὁ Νικολὸς ζούπανος, καὶ ἐμάζωξε φουσοῦτο καὶ ἐδιάβη καὶ ἐπῆρε τοὺς τόπους, ὅπου τοῦ εἶχε παρμένους ὁ σουλτάν Μεχεμέτης, καὶ ἔκοψε πολλοὺς Τούρκους. Τὸ ὅμοιο ἔκαμε καὶ ὁ Ἰωάννης ὁ Τζαρονοβήκιος,
15 ἄνθρωπος ἐξακονστός. Καὶ τὴν ἄλλη μερὴ ὁ ρῆγας Μαθίας τῆς Οὐγγαρίας ἐμάζωξε φουσοῦτα νὰ πάγῃ νὰ διώξῃ τοὺς Τούρκους ὄξω ἀπὸ τὸν Ντούναβι, ἐὰν δὲν ἤθελε στείλει ὁ βασιλεὺς τῆς Ἀλαμανίας φουσοῦτο εἰς τὴν Οὐγγαρία καὶ τὸν ἐμπόδισε, ὅπου ἔκαμε μάχῃ εἰς τὸν τόπο του καὶ τοῦ ἔκαμε μεγάλη
82r ζημίαν. Τότε ἐσηκώθη καὶ ὁ δοῦκας τῆς Βλαχίας ὁ Στέφανος, βοϊβόντας,
20 καὶ ἐπῆρε ἀπὸ τὸ φουσοῦτο τοῦ ρηγὸς Μαθίας καὶ ἐπῆρε καὶ τὸ δικό του καὶ ἐδιάβη καὶ ἐκατάτρεχε τοὺς Τούρκους τῆς Μπόσινας καὶ ἐπῆρε καὶ μέρος ἀπὸ τίς χῶρες τους ⁴.

Τὸ ὅμοιο ἐσηκώθη ὁ δοῦκας τῆς Καλάβριαις Ἀλφόνσος, ὅπου ὠρίζε καὶ

1 σουλτάν Μεχεμέτης: σουλτάν μεχέτης cod. 4 ἐνδέκατος ex dodéκατος — 11 ex 12 6 ἐνδέκατος ex dodéκατος 12 (κα ἐμάζωξε) κα supra lineam add. cod.

¹ Βαγιαζήτ Β', σουλτάνος τῶν Τούρκων, πρεσβύτερος υἱὸς καὶ διάδοχος Μωάμεθ Β' ἐλ Φατιχ τοῦ Πορθητοῦ τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ἐγεννήθη τῷ 1447, ἀνῆλθεν εἰς τὸν θρόνον τῷ 1481 καὶ ἀπέθανε τῷ 1512.

² Πβ. σχετικῆν ἀφήγησιν τῶν γεγονότων ἐν Χάμμερ, ἐνθ' ἀν., τόμ. Β', σελ. 563 — 597 καὶ τὴν ἐκεῖ ἀναφερομένην βιβλιογραφίαν.

³ Ζιζίμος, νεώτερος υἱὸς Μωάμεθ τοῦ Β', γνωστὸς ὑπὸ τὸ ὄνομα Τζέμ, περὶ τοῦ ὁποίου γενήσεται εὐρύτερος λόγος κατωτέρω.

⁴ Περὶ τῶν πρώτων στρατιωτικῶν ἐπιχειρήσεων Βαγιαζήτ τοῦ Β' πβ. Χάμμερ, ἐνθ' ἀν., τόμ. Β', σελ. 6 ἐπ.

τὸ Ὀτροντο, ὁποῦ τὸ εἶχε ὁ πασᾶς εἰς τὸ χέρι του, ὁποῦ ὄντα τὸ ἐπήραν δὲν
 25 ἔτυχε ἐκεῖ, ὅτι ἦτονε εἰς τὸν πόλεμο τῆς Φιορέντζας, εἰς τὴν Σένα. Λοιπὸν,
 ἐπῆρε τὴν δύναμί του, ἀπεξοὺς καὶ καβελλάρους, καὶ ἐδιάβη εἰς τὸ κάστρο
 τὸ Ὀτροντο. Καὶ ἐτριγύρισε καὶ ἐπολέμα μὲ τοὺς Τούρκους. Καὶ αὐτοὶ
 ἦτανε μέσα καὶ ἀντιστέκανε δυνατοί. Ἄμμη δὲν ἀκαριτερούσανε βοήθειαν
 ἀπὸ τὴν Πόλι, διατι εἶχανε πολλὴν σύχνοι, καὶ δὲν εἶχανε τί κάμη, καὶ ἐπα-
 30 ραδόθησαν, ὅτι νὰ τοῦ δώσουνε τὸ κάστρο καὶ νὰ τοὺς ἀφήσῃ νὰ πάνε ἐλεύ-
 τεροι. Καὶ οὕτως ἔστρεξε ὁ δούκας καὶ ἐπερίλαβε τὸ κάστρο τὸ Ὀτροντο.
 Τότε δὲν ἐσιάθη εἰς τὸν λόγο τους, ὡς καθὼς ἔκαμνε καὶ ὁ ἀφέντης τους, ὁ
 σουλιὰν Μεχεμέτης, μόνε τοὺς ἐπιάσε ὅλους καὶ τοὺς ἔκαμε σκλάβους, καὶ
 μέρος ἀπ' αὐτοὺς ἔκοψε· ὁποῦ εἶχανε οἱ Τούρκοι τὸ αὐτὸ κάστρο ἕναν
 35 χρόνον¹.

Καὶ εἰς τὴν Κωνσταντινούπολι, ἐπειδὴ εἶχανε νὰ κάμουνε οἱ δύο ἀδελ-
 φοὶ διὰ τὴν βασιλείαν, καὶ οἱ πασᾶδες καὶ οἱ ἀνθρώποι τοῦ σαραγίου εἶχανε
 δύο γνώμες, ὅτι οἱ μσοὶ ἠθέλαν τὸν ἕναν καὶ οἱ ἄλλοι ἠθέλαν τὸν ἄλλον,
 διατι ἀκόμη δὲν εἶχε καθήσει τινας ἀπὸ τοὺς δύο εἰς τὸν θρόνον, ὁποῦ ὁ
 40 Μπαγιαζήτης ἦτονε εἰς τὴν Μαγνησία καὶ ὁ Ζιζίμος ἦτονε εἰς τὴν Καρα-
 μανία. Καὶ ἦτονε σύχνοι πολλή, ὅτι ὁ γιανιτζάραγας ἔβαλε τοὺς γιανιτζά-
 ρους καὶ ἀφωνάζανε «τὸν Μπαγιαζήτη θέλομε», καὶ ὁ ἄλλος λαὸς ἐφωνα-
 ζάνε «τὸν Ζιζίμο θέλομε». Ἐλέγαν τον καὶ Τζέμ. Τότε ἦτονε ὁ Νταοῦτι
 πασᾶς, βιζύρης, καὶ ἄλλοι πασᾶδες, καὶ ἐπάσκανε νὰ ἡμερώσουνε τοὺς
 45 γιανιτζάρους καὶ τὸν ἐπίλοιπον λαόν, διὰ νὰ καθήσουνε τὸν Μπαγιαζήτη.
 82ν Καὶ τόσο ἐκάμανε, ὅτι ἐκατωρθώσανε καὶ ἐκαθήσανε τοῦ σουλιὰν Μπα-
 γιαζήτη τὸν υἱόν, 15 χρονῶ, ὀνόματι Ντουργούτη²· καὶ τοῦτο ἐκάμανε

24 (το ἐπήραν)το supra lineam add. cod. 43 Τζέμ : γγέμ cod. 46 τοῦ ex τον

¹ Δουξ τῆς Καλαβρίας ἦτο τότε ὁ Ἄλφόνσος, ὁ βραδύτερον ἀναγορευθεὶς βασι-
 λεὺς τῆς Νεαπόλεως, ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν Ἄλφόνσος Β', ἀρχηγὸς δὲ τῶν Τούρκων ὁ
 Χαϊρεδδίν, τοῦ Ἀχμέτ Κεδούκ, τοῦ πορθητοῦ τοῦ Ὑδροῦντος, ἐγκαταλείψαντος τὴν
 πόλιν ταύτην μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Μωάμεθ. Ὁ Ὑδροῦς παρεδόθη τῷ Ἄλφόνσῳ
 τὴν 10 Σεπτεμβρίου 1481, ἐπὶ τῇ ὁμολογίᾳ ἐλευθέρως ἐξόδου τῶν Τούρκων. Ἄλλ' ὁ
 Ἄλφόνσος, παρασπονδήσας, ἀφοῦ ἐφόνευσε πολλοὺς Τούρκους, ἠχμαλώτισε καὶ πεν-
 τακοσίους, τοὺς ὁποίους ἐχρησιμοποίησε βραδύτερον εἰς τὰς κατὰ τῆς λοιπῆς Ἰτα-
 λίας ἐκστρατείας αὐτοῦ (Πβ. καὶ Χάμμερ, ἐνθ' ἄν., τόμ. Β', σελ. 6).

² Ὁ ἄγνωστος συγγραφεὺς τοῦ ἔργου ὀνομάζει τὸν δεκαπενταετῆ υἱὸν τοῦ Βα-
 γιαζήτ Ντουργούτη, ἐν τῇ πραγματικότητι ὅμως ἐκαλεῖτο Κορκοῦδ. Ἦτο δ' οὗτος,
 καθ' ὁμόγνωμον μαρτυρίαν τῶν πηγῶν, εὐπαιδευτος νέος καὶ ἀγαθῶν αἰσθημά-
 των, διακρινόμενος διὰ τὴν πρὸς τὰς καλὰς τέχνας καὶ ἰδίᾳ τὴν μουσικὴν κλί-
 σιν αὐτοῦ.

τάχα διὰ τὰ ἡμερώσουνε τὸν λαὸν καὶ διὰ τὰ πάψουνε τὰ λόγια τοῦ λαοῦ.

Καὶ Ζιζίμος, ὡς ἤκουσε αὐτὰ, ἐμάζωξε φουσοῦτα πολλὰ καὶ ἔρχετόνε
 50 εἰς τὴν Πόλι, διὰ τὰ καθήσῃ βασιλέας. Καὶ ὡσὰν ἔμαθε πὼς ἐκαθήσαν τὸν
 νιδὸν τοῦ Μπαγιαζήτη, ἀκακοφάνη του πολλὰ. Ἄμμη οἱ πασᾶδες γρήγορι
 ἐσηκώσανε τὸν νιδὸν καὶ ἐβάλανε καὶ ἐκάθησε ὁ σουλτάν Μπαγιαζήτης βασι-
 λέας. Καὶ τότε ἔκραξε πολλοὺς ἀνθρώπους μέσα ἔς τὸ σαράγι διὰ φύλαξι τοῦ
 κορμίον του. Καὶ ὡσὰν τὰ ἔμαθε αὐτὰ ὁ Ζιζίμος, πὼς ἐκάθησε ὁ ἀδελφός
 55 του ὁ Μπαγιαζήτης βασιλέας, βέβιος καὶ στερεός, ἐμάζωξε πολλὰ φουσοῦτα
 καὶ διαλεκτὰ, καβελλάρους καὶ ἀπεξοῦς, καὶ ἦρθε εἰς τὴν Σουρία καὶ ἀπὸ
 τὴν Σουρία ἔρχετόνε μὲ βία καταπάνω εἰς τὸν Μπαγιαζήτη. Καὶ ὁ αὐτὸς
 Ζιζίμος εἶχε δώσει ὀρισμὸν ὁ πατέρας του, ὅπου ἴαν Μουχαμέτης, ὅτι τὰ
 μαζώξῃ φουσοῦτα τὰ πάνε καταπάνω τοῦ σουλτάνου τοῦ Καέρου, καὶ διὰ
 60 τοῦτο τοῦ εὐρέθησαν εἰς τὸ χέρι του πολλὰ φουσοῦτα, καί, ὡσὰν ἀπόθανε
 ὁ πατέρας, ἐπῆρε τὰ φουσοῦτα καὶ ἦρθε εἰς τὴν Ἀνατολή καὶ ἐδιαγοῦμιζε
 τὴν Βιθανία, καὶ ἔπαιρνε τίς χῶρες τῆς Ἀνατολῆς τάχα τὰ πάρη τὴν μισὴ
 βασιλείαν τοῦ πατρός του καὶ ὁ Μπαγιαζήτης τὰ ἔχη τὴν Δύσι.

Τότε ἦρθε ὁ Ζιζίμος εἰς τὴν Προῦσα μὲ ὄλο του τὸ φουσοῦτο καὶ ἐπερί-
 65 λαβε ὄλους τοὺς τόπους τῆς Ἀνατολῆς. Καὶ ὁ Μπαγιαζήτης, ὡσὰν τὸ ἔμαθε,
 ἐμάζωξε τὰ φουσοῦτα του ἀπὸ τὴν Δύσι καὶ τὰ πέρασε εἰς τὴν Ἀνατολή καὶ
 83r ἐδιάβησαν εἰς τοὺς κάμπους τῆς Προῦσας καὶ ἐκάμανσι μικροὺς πολέμους
 καὶ ἐδοκιμάζανε. Ἄμμη ἄναψε ὁ πόλεμος πολὺς καὶ ἐσοκωτώντησαν μία
 μερέα καὶ ἄλλη, ὅτι ἐνικούσανε τὸ φουσοῦτο τοῦ Ζιζίμου καὶ ὠλιγοστεύανε.
 70 Καὶ ὡσὰν εἶδανε οὕτως, ἔφυγε καὶ ὁ Ζιζίμος καὶ ἐδιάβη εἰς τὴν Καραμα-
 νία, εἰς τὸν ἀφέντη καὶ ἐστάθη ὀλίγο. Καὶ ἀπὸ κεῖ ἔφυγε καὶ ἐδιάβη εἰς
 τὴν Σουρία καὶ ἐστάθη ὀλίγο. Καὶ ἀπὸ κεῖ ἐσηκώθη καὶ ἐδιάβη εἰς τὸν
 σουλτάνο τοῦ Καέρου. Καὶ ἀπὸ κεῖ ἔφυγε καὶ ἐδιάβη εἰς τὴν Ρόδο, εἰς
 τὸν Μέγα Μάστορα. Καὶ ἀπὸ κεῖ ἐδιάβη εἰς τὴν Ρώμα λέγουσι εἰς τὸν
 75 Πάπτι. Καὶ ἐκεῖ ἀπόθανε ἀπὸ φαρμάκι, ὅτουν τὸν ἐφαρμάκωσε ἓνας τζιντι-
 λόμος Βενετιζάνος, μὲ θέλημα τοῦ Μπαγιαζήτη, ὡς θέλω τὸ πεῖ ὀμπροστά.

Λοιπὸν ἐνίκησε ὁ Μπαγιαζήτης καὶ ἐκάθησε βασιλέας, καὶ ἐσιγουρά-
 ρησε τὸ βασίλειόν του καὶ ἐπροσκυνήσανέ τονε ὄλοι διὰ βασιλέα τους. Καὶ
 ἔκαμε μεγάλες χαρὲς εἰς τὴν Κωνσταντινούπολι, ὅταν ἐγύρισε μὲ τὰ
 80 φουσοῦτα ἀπὸ τὴν νίκη ἀπὸ τὴν Προῦσα καὶ ἔδωσε τῶν γιανιτζάρων
 πολλὰ χαρίσματα καὶ ἐπερίσσεψε τὸν λοφᾶ τους. Καὶ ὁμοίως ἔκαμε καὶ εἰς
 τοὺς ἐπίλοιπους. Καὶ ὀρισμοὺς ἔδωσε εἰς τὴν Ἀνατολή τὰ καθέζονται εἰρη-
 νεμένοι εἰς τοὺς τόπους τους καὶ ὁμοίως ἔκαμε καὶ εἰς τὴν Δύσι.

48 διὰ iteratum in cod. delevi 49 πολλά: πολὴ cod. 53 σαράγι ex σαράβη
 57 ἔρχετόνε: καὶ ἔρχετόνε cod. 58 Μουχαμέτης ex μουσταμέτης 59 Καέρου: Κάε-
 ρον cod. 69 τὸ: του cod. ὠλιγοστεύανε: ὀληγοστεύαβε cod.

Καὶ ὡσὰν τὰ ἐτελειῶσε ὅλα αὐτά, ἐμάζωξε τὰ φουσοῦα του, καὶ ἀπέ-
85 ρασε εἰς τὴν Ἀνατολή, καὶ ἐδιάβη καταπάνω τοῦ ἀφεντιὸς τῆς Καραμανίας¹,
Τούρκου, ὁποῦ ἤθιγε ἐχθρὸς του, καὶ τὸν ἐπολέμησε καὶ τοῦ ἐπῆρε τὶς
χῶρες του, τὴν μέσα μερῆα καὶ τὴν ὄξω, καὶ ἀπὸ τὸ βουνὸ τοῦ Ταύρου.

Καὶ τὸν ἐρχάμενον χρόνον, τὴν ἄνοιξι, δὲν ἐσιάθη, μόνη ἐμάζωξε τὰ
83v φουσοῦα του καὶ ἐδιάβη καταπάνω τοῦ σουλτάνου τῆς Αἰγύπτου², ἤγουν
90 τῶν Μισιρίων, ὁποῦ εἶχε πατήσει τὶς τόπους του καὶ ὁποῦ ἐβοήθησε τοῦ
ἀδελφοῦ του τοῦ Ζιζίμου, καὶ τοῦ ἔδωσε φουσοῦα. Καὶ ἔστειλε μαντατοφό-
ρους εἰς τὸ κάστρο τὴν Ἀντίνα καὶ εἰς τὸ κάστρο τὸ Τερσίτι νὰ παραδο-
θοῦνε, ὁποῦ εἶναι εἰς τὰ σύνορα τῆς Καραμανίας τὰ ὁποῖα κάστρον στέκον-
ται κοντὰ εἰς τὸν δρόμον, ὁποῦ πηγαίνουν εἰς τὸ προσκύνισμά τους εἰς τὸ
95 Μεκέ³. Ἀκόμη ἐζήτησε τοῦ αὐτοῦ Καραμάνου ὅτι νὰ τοῦ δώσῃ τὸν ἀνιρίο
του, ἤγουν τὸν υἱὸν τοῦ Ζιζίμου καὶ τὴν γυναῖκα του, ὁποῦ τὰ εἶχε ἀφήσει
ἐκεῖ. Καὶ ὁ ἀφέντης ὁ Τουρκομάνης δὲν τοὺς ἐδέκτη, μόνη τοὺς ἐδιῶξε, καὶ
ἀπόκρισι δὲν τοὺς ἔδωσε. Καὶ ὡς τὸ ἤκουσε ὁ Μπαγιαζήτης, ἐδιάβη κατα-
πάνω του μὲ τὰ φουσοῦα του.

100 Τότε ἤρθε καὶ ὁ σουλτάνος τοῦ Καέρου μὲ τὰ φουσοῦα του τὴν ἄλλην
μερῆαν. Καὶ ἐσιάθησαν τέσσαρους μῆνες τὸ ἓνα τὴν μίαν μερῆα καὶ τὸ ἄλλο
τὴν ἄλλη. Τὸ ὕστερο ἐσιμίζανε εἰσὲ πόλεμον, καὶ ἐτζακίστησαν οἱ Τούρκοι
καὶ ἐσκοιῶθησαν πολλοὶ καὶ ἐσκλαβώθησαν πολλοί· καὶ τοὺς ἔστειλε δεμέ-
νους εἰς τὸ Καέρο. Τότε, ὡσὰν ἐνικήθη ὁ Μπαγιαζήτης ἀπὸ τὸν σουλτάνο,
105 ἐτραβήχη εἰς τοὺς τόπους του, διατὶ ἐχάθη πολὺ ἀπὸ τὸ φουσοῦα του. Καὶ
περάσσοντας ὀλίγες ἡμέρες, ἐμάζωξε πάλι καὶ ἄλλο φουσοῦατο περισσότερο
καὶ δυναμώτερο. Καὶ ἐμπήκανε εἰσὲ πόλεμο. Καὶ πάλι ἐτζακίσε ὁ σουλτά-
νος τὸν Μπαγιαζήτη καὶ ἐσκλάβωσε πολλοὺς Τούρκους καὶ τοὺς ἔστειλε δεμέ-
νους εἰς τὸ Καέρο. Καὶ τὸν ἐτζακίσανε δύο βολές, καὶ πολλὴ ντροπὴ ἔπαθε

85 Καραμανίας : καραμα-μανίας cod. 86 (ἐπολέμησαι) κε καὶ iteratum in cod.
delevi 91 τοῦ ἀδελφοῦ : τὸν ἀδελφοῦ cod. 97 primum ὁ καραμανος scripsit
cod. post in ὁ Τουρκομάνης mutavit

¹ Ἡ ἐστρατεία ἐναντίον τοῦ ἡγεμόνος τῆς Καραμανίας ἀνεπτύχθη κατὰ τὸ
πλεῖστον τοῦ ἔτους 1482.

² Περὶ τῶν κατὰ τῆς Αἰγύπτου πολέμων τοῦ Βαγιαζήτ πβ. Χάμμερ, ἔνθ' ἀν.,
τόμ. Γ', σελ. 16 ἑπ.

³ Πβ. Χάμμερ, ἔνθ' ἀν., τόμ. Γ', σελ. 18 : «Πρὸ μικροῦ δὲ ὁ αἰγυπτιακὸς
στρατὸς κατέλαβε διὰ τῆς βίας πολλὰ φρούρια τοῦ ἡγεμόνος τῆς δυναστείας Ραμα-
ζάν περὶ τὰ Ἄδανα καὶ τὴν Ταρσὸν καὶ ἐκάκου τοὺς διὰ τῆς ὁδοῦ ταύτης πορευο-
μένους εἰς τὴν Μέκκαν προσκυνητάς. Ὁ διοικητὴς τῆς Καραμανίας Καραγιῶς πασᾶς
παρηγγέλθη ἵν' ἀνακτιῆται τὰ φρούρια» (Ἀπρίλιος 1495).

110 ἀπὸ τοὺς Μαμαλοῦκους. Διὰ τὸ τοὺς ἀνθρώπους τοῦ Καέρου τὶς ἐλέγανε Μαμαλοῦκους.

Τότε ἐξεδιάλεξε τὸ φουσοῦτο του ὁ σουλτάν Μπαγιαζήτης, τοὺς για-
84r νιζάρους καὶ σαχηῆδες καὶ ἄλλους, καὶ ἐξεκαθέρωσε τὸ φουσοῦτο του καὶ
ἔβαλε πασᾶ τὸν Ντοργούτη, πρῶτον βιζύρη. Καὶ ἐδιάβη καὶ ἀπόκλεισε τὸ
115 κάστρο τὴν Ἀντένα καὶ τὸ κάστρο τὸ Τερσίτι, καὶ τὰ στένεψε τόσο ὅτι δὲν
εἶχανε τί κάμη καὶ ἐπαραδόθησαν. Καὶ ἔβαλε ὁ πασᾶς μέσα εἰς αὐτὰ πολλοὺς
φυλάκτορες. Τότε ἐγύρισε εἰς τὴν Κωνσταντινούπολι νικητὴς διὰ τὰ κάστρα.

Καὶ περάσαντας ὀλίγος καιρὸς, ἐμάζωξε ὁ σουλτάνος τοῦ Καέρου φουσοῦ-
σατα πολλὰ ἀπὸ τοὺς Μώρους καὶ ἀπὸ τοὺς Μαμαλοῦκους, καὶ τοὺς ἔστειλε
120 νὰ πάρουνε τὰ κασιέλλια τὰ ἄνωθεν, ὅπου τὰ ἐπῆρε ὁ πασᾶς τοῦ Μπαγια-
ζήτη. Καὶ ὁ Μπαγιαζήτης τὸ ἔμαθε καὶ ἔστειλε τὸν Ἀλῆ πασᾶ, μὲ ἑκατὸν
εἴκοσι χιλιάδες φουσοῦτο. Καὶ ἔστειλε καὶ διὰ θαλάσσης ἑκατὸν πενήντα
κάτεργα διὰ βοήθεια τῶν ἄνωθεν κασιελλίων, διὰ τὴν εἶναι κοντὰ εἰς τὸν
γιαλό. Καὶ εἰσὲ κάθε κάτεργο ἔβαλε μία μεγάλη λουμπάδα καὶ ἕναν φλαμ-
125 πουριάρη. Τότε ἐσώσανε τὰ φουσοῦτα εἰς τὰ σύνορα τῆς Συρίας. Καὶ ἦτονε
στενὸς τόπος νὰ ἀπεράσουνε εἰς τὴν Σκαντερώνα, κάτω στενὸ, ἄπάνω
βουνό· καὶ κάτω τρέχει ἕνας ποταμός, ὁ Καραῶς τὸ ὄνομα¹. Ἐκεῖ ἀντί-
περα τοῦ ποταμοῦ ἐφάνησαν καὶ οἱ Μαμαλοῦκοι διὰ νὰ πολεμήσουνε μὲ
τοὺς Τούρκους. Καὶ ἐπολεμούσανε καὶ οἱ δύο μερὲς ἀνδρειωμένα.

130 Καὶ τὴν ὥρα αὐτὴ ἤρθε πολλὴ φουρτούνα εἰς τὴν θάλασσα καὶ ἐτζακί-
στησαν τὰ περισσότερα κάτεργα, καὶ τὰ ἔρριξε ὄξω εἰς τὴν γῆ². Καὶ ἐδρά-
μανε οἱ Μαμαλοῦκοι εἰς τὴν περιθλασσία καὶ ἐσκοτώσανε πολλοὺς Τούρ-

120 κασιέλλια : κακασιέλλια cod. 125 φλαμπουριάρη : φλαμουρηάρη cod. εἰς τὰ :
ὅς τὸ cod. 127 τρέχει ex θεχη cod. 131 κάτεργα : κακάτεργα cod.

¹ Καραῶς εἶναι ὁ ὑπὸ τὸ ὄνομα Καρα - Σοῦ γνωστὸς ποταμὸς τῆς Β. Συρίας. Τὸ ἐπικίνδυνον δὲ τοῦτο συριακὸν στενὸν εἶναι ἀκριβῶς ἐκεῖνο, διὰ τοῦ ὁποίου διήλθεν ὁ Ἀλέξανδρος, ὅτε ὁ Δαρεῖος κατέβη τὸ ὄρος, διὰ τοῦ στενοῦ τοῦ Ἀμανοῦ Βεϊλάν.

² Πβ. Χάμμερ, ἔνθ' ἄν., τόμ. Γ', σελ. 26 ἐπ. : «Ἐλθόντες οὗτοι (οἱ Αἰγύπτιοι) παρὰ τὸ Βαγρᾶς εἰς τὰ στενά τῆς Συρίας εἶδον, ὅτι ὁ στόλος τοῦ Ἐρσέκ Ἀχμέτ πασᾶ ἐκόλυεν ἀπὸ τῆς θαλάσσης τὴν δίοδον, ἣτις ἐνταῦθα μεταξὺ τοῦ ὄρους καὶ τῆς παραλίας ἐστὶ τοσοῦτον στενὴ, ὅστε καλεῖται Σακαλτουτάν, ἣτοι πωγωνάραξ. Ὅτε δὲ ὁ αἰγύπτιος στρατὸς ἀπέβαλεν ἤδη πᾶσαν ἐλπίδα τοῦ διαβῆναι τὸ στενόν, συνέβη καταιγίς, ἣτις διεσκόρπισε τὸν στόλον τοῦ Ἐρσέκ Ἀχμέτ. Οὕτως ὁ Οὐζ βέγης ἀκωλύτως διήλθεν εἰτα τὸ ἐπικινδυνότατον τοῦτο συριακὸν στενόν, δι' οὗ ἐπορεύθη ὁ Ἀλέξανδρος, ὅτε ὁ Δαρεῖος διὰ τοῦ στενοῦ τοῦ Ἀμανοῦ Βεϊλάν κατέβη τὸ ὄρος».

κους, ὁποῦ ἐβγαῖναν ἀπὸ τὰ κάτεργα μισοπνιμένοι καὶ ἐκερδίζανε. Καὶ τὴν αὐτὴν ἡμέραν ἀπεράσανε οἱ Μαμαλοῦκοι πέρα τοῦ ποταμοῦ, καὶ ἐδιάβησαν
 135 τὰ μέρη τῶν καστελλίων καὶ ἐκρατούσανε τὶς στρατίες διὰ νὰ μὴν πάνε τρο-
 84v φὲς τῶν Τούρκων εἰς τὰ καστέλλια. Καὶ περάσαντας δύο ἡμέρες ἦρθε ὁ
 Ἄλῃ πασᾶς στερέας μὲ τὰ φουσοῦτα εἰς τὰ καστέλλια καὶ ἐδώσανε πόλεμο
 μὲ τὰ φουσοῦτα τοῦ Μαμαλοῦκου πολλὰ δυνατὸ. Καὶ πότε ἐνικούσανε οἱ
 Τούρκοι, πότε ἐνικούσανε οἱ Μαμαλοῦκοι. Ἄμμη τὸ ὕστερο ἐνίκησανε οἱ
 140 Μαμαλοῦκοι, καὶ οἱ Τούρκοι ἐφύγανε καὶ ἐδιάβησαν εἰς τὴν Ἀρμενία καὶ
 εἰς τὴν Καραμανία.

Ἐτούτην τὴν ὕστερη βολά, ὁποῦ ἐτζακίστησαν οἱ Τούρκοι, ἦκουσε τὰ
 μαντάτα ὁ σουλτὰν Μπαγιαζήτης καὶ ἐπικράθη πολλά ὁμοίως καὶ διὰ τὴν
 ἀρμάδα του, διατὶ τὶς τρεῖς βολές, ὁποῦ τὸν ἐτζακίσανε, ἔχασε ἑκατὸν εἴκοσι
 145 χιλιάδες Τούρκους. Καὶ ἤθελε νὰ κόψη τὸ κεφάλι τοῦ Ἄλῃ πασᾶ καὶ ὄλους
 τοὺς φλαμπουριαράιους. Ἄμμη ἐφοβήθη μήπως καὶ σηκωθῆ τὸ φουσοῦτο
 καὶ γίνῃ μεγάλη σφαγὴ ἀνάμεσά τους· καὶ τὸν ἄφησε. Ἄμμη τοὺς ἔκαμε
 μαζίληδες, ἤγουν τοὺς ἐπῆρε τὴν τιμὴ τους καὶ τοὺς ἐξώρισε. Καὶ περάσον-
 τας ὀλίγος καιρὸς, ἐκάμανε ἀγάπη, καὶ ἔδωσε τοῦ σουλτάνου τοῦ Καέρον τὰ
 150 δύο καστέλλια ὁποῦ εἶχε παρμένα εἰς τοὺς 1480.

Καὶ περάσαντας ἕνας χρόνος, ἔσμιξε μὲ τὸν Τάρταρη, καὶ ἐμάζωξε
 χοντρὸ καὶ πολλὸ φουσοῦτο καὶ ἔστειλε καταιπάνω τοῦ Μάρκου Φόντη, βοῖ-
 βόντια τῆς Βλαχίας καὶ τῆς Μπογδανίας, ὁποῦ εἶχε διαγυμῖσει πολλοὺς
 τόπους τοῦ Μπαγιαζήτη, καὶ τὶς ἐδιαγυμῖσε, ὁποῦ ἐπῆρε τὸ κάστρο τὸ Κελλί
 155 καὶ τὸ Ἀσπρόκαστρο, καὶ τὰ ἐκράτειε διὰ δικὰ του. Τότε ἐδιάβη τὸ φουσοῦ-
 οῦτο τοῦ σουλτάν Μπαγιαζήτη ἀντάμα μὲ τοὺς Ταρτάρους, καὶ ἔγιναν ἑβδο-
 μήντια χιλιάδες φουσοῦτο. Καὶ ἐπῆρνε ὀπίσω τὸ Ἀσπρόκαστρο καὶ τὸ Κελλί,
 καὶ ἐμπήκανε καὶ μέσα εἰς τὴν Βλαχία καὶ ἐδιαγυμῖσανε πολλοὺς τόπους.
 Καὶ ἐπῆρνε καὶ ἔστειλανε εἰς τὴν Πόλι πεντακόσους ἄνδρες, γυναῖκες,
 160 παιδία, καὶ τοὺς στείλανε εἰς τὴν Πόλι¹.

85v Καὶ τὸν δεύτερον χρόνον ἔστειλε τὸ αὐτὸ φουσοῦτο ἕως εἰς τὰ σύνορα τῆς
 Δελχίας. Καὶ ἦτονε χειμῶνας, καὶ τοὺς ἐπιάσε τὸ κρύο, καὶ ἀποθάνασι πολ-

133 ἐβγαῖναν : ἐβγέλαν cod. 151 ἔσμιξε : ἔσμιμξε cod. 153 διαγυμῖσει ex
 δηῶβουμῖση 158 τόπους : τόποπους cod.

¹ Πβ. «Ἱστορία πολιτικὴ Κωνσταντινουπόλεως, ἀπὸ τοῦ ἁγῆα' ἕως τοῦ ἁφοη' ἔτους Χριστοῦ» (Recognovit Immanuel Bekkerus, Bonnæ 1849, σελ. 54) : «Ἐν δευτέρῳ δὲ ἔτει τῆς ἀρχῆς αὐτοῦ ἐστράτευσε κατὰ Μολδοβλαχίας, καὶ ἠχμαλώ-
 τισε τὸ Κελλί, τὸ Ἀσπρόκαστρον καὶ ἄλλα, λαβὼν πάντας αἰχμαλώτους, ἄνδρας
 καὶ γυναῖκας, καὶ κομίσας ἐν Πόλει».

λοὶ Τούρκοι. Ὅμοίως ἐφορήσανε καὶ τὰ ἄλογά τους, καὶ τοῦτο διατὶ τροφῆς δὲν εἶχανε. Καὶ ἐκόντεψε ν' ἀποθάνουσι ὅλοι, διατὶ δὲν ἐγυρῶσανε μόνε δέκα 165 χιλιάδες ὀπίσω ἀπὸ τὶς ἐβδομήντα χιλιάδες.

Καὶ ὡσὰν ἤρθε τὸ καλοκαίρι, ἐσήκωσε πόλεμον καταπάνω τῶν Χειμαροιώτων εἰς τὴν Ἑπειρο, διατὶ οἱ Χειμαροῖτες ἐβγαίνανε καὶ ἐδιαγουμίζανε τοὺς τόπους τοῦ Μπαγιαζήτη. Τότε ἐβγήκε λόγος, πὼς θέλει νὰ πολεμήσῃ καὶ τοὺς Κορφοὺς ὁποῦ εἶναι τῶν Βενετζάνω. Ἀμμὴ ἐδιάβησαν 170 οἱ Τούρκοι εἰς τὴν Χειμάρρα καὶ ἐδιαγουμίσανε τὰ χωρία τους. Ἀμμὴ ὀλίγοι Τούρκοι ἐγυρῶσανε ὀπίσω. Καὶ ἀπὸ κεῖ ἐβγήκανε καὶ ἐδιάβησαν καὶ ἐπήρανε οἱ Τούρκοι τὸν τόπον καὶ τὴν ἀφεντία τοῦ Γεώργη Τζαρονοβήκιου καὶ ἐδιάβησαν παίροντας καὶ διαγουμίζοντας ἕως μέσα ἔς τὸ κάστρο.

Καὶ εἰσὲ τοῦτον τὸν καιρὸ ἐδιάβη ὁ ρήγας Μαθίως τῆς Οὐγγαρίας καὶ 175 ἐπολέμησε καὶ ἐπήρε τὸ κάστρο τῆ Σεβαστεία καὶ ἔκοψε τοὺς Τούρκους καὶ τὸ κάστρο τὸ ἐχάλασε ἀπὸ θεμελίων. Καὶ ἔστερέωσε τὸ σύννορό του ἀπὸ κεινὸς τοὺς Τούρκους, ὁποῦ ἐπατοῦσανε τοὺς τόπους του· διατὶ τὸν ἀπερασμένον χρόνον ἐδιάβη ὁ Χαντῶν πασᾶς, μὲ πολὺ φουσοῦτο, καὶ ἐνίκησε ἐφτὰ χιλιάδες Οὐγγαροὺς καὶ ἔστειλε πολλὰ κεφάλια καὶ μύτες κομμένες εἰς τὴν 180 Κωνσταντινούπολι. Καὶ ἐμπήκανε εἰς τὴν Κροβάτζια καὶ καταπάνω εἰς τοὺς τόπους τοῦ Μαξιμιλιανοῦ, ἱμπεραδόρου, καὶ δὲν ἠμπόρειε νὰ κάμῃ ζημία. Καὶ ἀπὸ κεῖ ἀπέρασε μέσα εἰς τὴν Ἰτάλια. Καὶ τότε ἐβγήκε ὁ δοῦκας τῆς Μιλάνας, ὀνόματι Λοντοβίκος Μόρος καὶ οἱ Βενετζάνοι, καὶ ἐδιῶξαν τοὺς 184 Τούρκους ἀπὸ κεῖ κακῶς ἔχοντας. Ἀμμὴ εἶχανε σύχνησι οἱ Χριστιανοί.

85ν Καὶ τὴν ἄλλη μερῆα ἐσηκώθη ὁ Ἰσμαήλ ὁ κουζιλμπάσης¹ ἀπὸ τὴν Περσία, διατὶ εἶχασι διαφωνίαν ἀπάνω εἰς τὴν πίστι τους. Καὶ ἐναντιούντησαν τῶν Τουρκῶν. Τότε ὁ κουζιλμπάσης ὁ Περσιάνος ἐμάζωξε πολλὰ φουσοῦτα καὶ τὸν ἀκολουθοῦσανε πολλὰ καὶ ὡσὰν προφήτη τὸν ἐκάμανε. Καὶ οἱ Σαρακηνοί, ὁποῦ ἦτανε τὰ μέρη ἐκεῖνα, εἶχανε μεγάλην χαρὰ, ὁποῦ ἤρθε 190 προφήτης εἰς τὸν τόπον τους. Καὶ ἔλεγε ἄλλα τῶν ἄλλων, ὅ,τι ἔφτανε. Τότε

169 τοὺς: τοσ cod. 171 ἐδιάβησαν: ἐδήβησαν cod. 173 κάστρο: κάταρο cod. 174 Οὐγγαρίας: Οὐγαράς ὁ ρήγας iteratum in cod. delevi 177 τοὺς iteratum in cod. delevi 182 ἐβγήκε: ἐβ-ἐβγίκε cod. 188 ἀκολουθοῦσανε: ἀκολουσοῦσανε cod. ὡσὰν supra lineam add. cod.

¹ Περὶ τῆς αἰρέσεως τῶν κουζιλμπάσηδων (κιζιλμπάσης = ἐρυθροκέφαλος, ἐκ τοῦ κιζιλ = ἐρυθρὸς καὶ μπάς = κεφαλὴ) καὶ τῶν κατὰ τῶν Τούρκων πολέμων αὐτῶν πβ. Χάμμερ, ἔνθ' ἀν., τόμ. Γ', σελ. 80 ἐπ. καὶ 147 ἐπ. Ἰσμαήλ ὁ Α' σάχης τῆς Περσίας (1480 - 1524) ἦτο υἱὸς τοῦ σείχου Χαϊδάρ Σιφι καὶ τῆς θυγατρὸς τοῦ Τουρκομάνου ἠγεμόνος Οὐζοῦν Χασάν Μάρθας. Οἱ ὑπῆκοι τὸν ἐθεώρουν ἅγιον καὶ μετὰ φανατισμοῦ ἐπολέμουν ὑπὸ τὰς διαταγὰς του.

ἐπήρανε μέγαν φόβον οἱ Τοῦρκοι. Καὶ οἱ Χριστιανοὶ εἶχανε ὀλίγα διὰ αὐτὸς ὁ Ἰσμαήλ θέλει χαμηλώσει τὴν δόξαν καὶ τὴν ἔπαρσιν τοῦ Μπαγιαζήτη, ἤγουν τῶν Τουρκῶν, καὶ τὴν δύναμί τους.

Καὶ ὁ πατέρας τοῦ Ἰσμαήλ ἐσηκώθη πρὸ καιροῦ καὶ ἐδιάβη εἰς ἔρη-
 195 μων τόπον καὶ ἐστέκετόνε ὡσάν ἀσκητῆς. Καὶ τὸν εἶχανε οἱ ἄνθρωποι τοῦ
 κόσμου ἐκείνου ἄνθρωπον οὐράνιον καὶ ἀθάνατον, διατὶ αὐτὸς ἦτονε ἕναν
 τίος τοῦ Μουάμεθ εἰς τοὺς νόμους τους καὶ εἰς τὰ δόγματά τους· καὶ ἐσή-
 κωσε δικό του νόμον μετὰ τὸν Ἀλή, τὸν γαμπρὸν τοῦ Μουάμεθ, τόσο διὰ
 ἔβαλε μεγάλην σύχυσιν εἰς ὅλην τὴν Τουρκίαν, καὶ ἄλλοι ἠθέλανε τὸν Μουά-
 200 μεθ καὶ ἄλλοι ἠθέλανε τὸν Ντουέλε, τὸν ἀσκητὴν. Καὶ ἦρθε εἰς τὴν βασι-
 λεία του, εἰς τὸν υἱὸν του, καὶ ἔβαλε διαλαλημὸς ὅτι ὅσοι τὸν ἀγαποῦνε νὰ
 φορέσουνε τουλουπάνια κόκκινα. Καὶ οὕτω ἐφορέσανε πολλοί· καὶ διὰ τοῦτο
 τοὺς λέγουνε κουζιλμπάσηδες, διὰ νὰ γνωρίζονται ἀπὸ τοὺς ἄλλους.

Λοιπὸν ἀπόθανε αὐτὸς καὶ ἐκάθησε εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ ὁ υἱὸς του
 205 καὶ ἐδιάβη ἢ βασιλεία τους παιδίον πρὸς παιδίον. Καὶ ἐρχόντησαν καὶ εἰς
 τὴν Ἀνατολή καὶ ἐδιαγουμίζανε τοὺς τόπους, ὅπου δὲν ἐστεργόντησαν τὸν
 νόμον καὶ τὸ δόγμα τοῦ πατρὸς του, τόσο διὰ ἐπερίσσευε ἢ βασιλεία του
 86r κατὰ πολλὰ τοὺς Τοῦρκους ἐκείνους, ὅπου δὲν τοὺς ἐστεργόντησαν νὰ
 κάμουναι κατὰ τὸν νόμο τους, τόσο διὰ ἐδιάβησαν μετὰ τὰ φουσοῦα τους ἕως
 210 εἰς τὸ Ἰκόνιο, τὸ κάστρο, καὶ ἐδιαγουμίζανε.

Καὶ τοῦτα ὡς τὰ ἔμαθε ὁ Μπαγιαζήτης, πὼς ἦρθε ὁ Ἰσμαήλ ὁ κου-
 ζιλμπάσης καὶ διαγουμίζει τὴν Ἀνατολή, καὶ ἦρθε καὶ ἕως εἰς τὸ Ἰκόνιο,
 τότε ἐμάζωξε τὰ φουσοῦα του ὁ σουλτὰν Μπαγιαζήτης. Τότε ἔστειλε λόγο ὁ
 Ντουέλες τοῦ υἱοῦ του τοῦ Ἰσμαήλ, ὅτι νὰ μὴν στέκη, μόνε νὰ πολεμᾷ νὰ
 215 ἀπλώσῃ καὶ νὰ μεγαλώσῃ τὸν νόμον του, καὶ θέλει ἔχει βοήθειαν πολλοὺς
 ἀνθρώπους. Καὶ ὁ Μπαγιαζήτης δὲν ἔστικε, μόνε ἐμάζωνε τὰ φουσοῦα του
 ὅσο ἦτονε βολετό, νὰ πάγῃ καταπάνω του· καὶ ἐμάζωξε πολλὰ φουσοῦα.
 Καὶ ὁ Ἰσμαήλ, ὡσάν ἔμαθε τὰ πολλὰ φουσοῦα, ἔστειλε εἰς τοὺς Βενετζά-
 νους νὰ τοῦ δανείσουνε λουμπάρδες καὶ λουμπαρδάρους. Ἀμὴ οἱ Βενετζά-
 220 νοὶ ἐπροφασίστησαν καὶ τοῦ εἶπανε, ὅτι : « Ἐμεῖς ἔχομε ἀγάπη μετὰ τὸν σουλ-
 τὰν Μπαγιαζήτη διὰ πέντε χρόνους καὶ δὲν θέλομεν νὰ χαλάσωμε τὴν ἀγάπη
 μας· καὶ ἔχομε καὶ σύνορα εἰς τὸν Μορέα ». Καὶ ἐτοῦτα ὡς τὰ ἔμαθε ὁ
 σουλτὰν Μπαγιαζήτης, ἐχαρίστησε τῶν Βενετζάνων, πὼς ἐγυρίσανε οἱ μαν-
 τατοφόροι τοῦ κουζιλμπάση χωρὶς λουμπάρδες.

225 Καὶ ἀπερῶσανε οἱ μαντατοφόροι ἀπὸ τὴν Βενετία καὶ ἦρθανε εἰς τὴν

194 Ἰσμαήλ ex Ἰσμαήλ cod. 198 διὰ τὸν κουζιλμπάση. διατὶ ἔχει τὸ ὄνομα αὐτὸ
 in margine 206 Ἀνατολή : ἀνατολή cod. 207 τοῦ πατρὸς του : του του πατρὸς τους
 cod. 216 φουσοῦα του : φουσοῦα cod. 224 μαντατοφόροι : μαντατοφόρη cod.

Σουρία καὶ εἶπαν τὴν ἀπόκρισι τῶν Βενεζάνω τοῦ κουζιλμπάση. Καὶ ἐδιάβησαν καὶ εἰς τὸν σουλτάνο τοῦ Καέρου, καὶ ἐπαραιπονήθησαν πῶς ἐδιάβησαν εἰς τοὺς Βενεζάνους καὶ δὲν τοὺς ἐδώσανε τὶς λουμπάρδες, μηδὲ μασιτόρους νὰ τοὺς χύσουνε λουμπάρδες εἰς τὴν Περσία. Τότε ἐπίασε ὁ αὐτὸς 230 σουλτάνος τοῦ Καέρος ὅλους τοὺς Βενεζάνους, ὅσοι εὐρέθησαν εἰς τὸν 86ν τόπον του, καὶ τοὺς ἔβαλε εἰς τὴν ἄλυσο, εἰς τὴν φυλακὴν. Καὶ τοὺς ἐκράτησε ἕναν χρόνον, καὶ πάλι τοὺς ἀπόλυσε.

Καὶ ὁ σουλτάν Μπαγιαζήτης, ἰδῶντας τὴν θρησκεία τὴν νέα, ἀπὸν ἐσήκωσε ὁ Ἰσμαήλ εἰς τὴν πίστιν τους, καὶ τὴν ἐκήρυττε εἰσὲ ὅλην τὴν Ἀνα- 235 τολή, εἰς τοὺς ἐδικούς του Τούρκους, καὶ ἤρθε καὶ εἰς τὴν Κωνσταντινούπολι μέσα πλέο παρὰ διακόσια σπίτια, ὅπου ἐκρατούσανε ἐκείνην τὴν νέα αἴρεσι. Καὶ ἔβαλε φωτιά καὶ ἔκαψε τὰ σπίτια καὶ τοὺς ἀνθρώπους, ὅπου ἦτανε μέσα. Καὶ ἀπὸ κεῖ ἐμάζωξε τὰ φουσοῦτα του καὶ τὰ ἔστειλε μὲ τὸν πασᾶ καὶ τὸν Οὐρκὰν πασᾶ καὶ ἐδιάβησαν εἰς τὴν Ἀνατολή, κοντὰ εἰς τὸ 240 Ἰκόνιο, καὶ ἐσμίξανε μὲ τὸν Ἰσμαήλ εἰσὲ πόλεμον. Καὶ πολέμου γενομένου, ἐτάκτισε ὁ Ἰσμαήλ καὶ Τέκλες τοὺς Τούρκους καὶ ἔκοψε πολλούς, τόσο οὐκ ἂν ἤθελε ἔχει λουμπάρδες, ἔπαιρνε καὶ τὸ κάστιρο τὸ Ἰκόνιο.

Καὶ ὡσὰν ἐφύγανε οἱ Τούρκοι, κακῶς ἔχοντας, ἀπέρασε ὁ κουζιλμπάσης καὶ ἐδιάβη εἰς τὴν Βιθανία καὶ εἰς τὴν Γαλατία. Καὶ ἐδιάβη καὶ ἐδι- 245 γούμισε τὴν χώρα τὴν Κούρκουρα καὶ ἔκοψε πολλοὺς Τούρκους, διατὶ ἤτονε μέσα ὁ μπεγλερμπέης μὲ τὴν φαμελία του τῆς Ἀνατολῆς καὶ ἀντίστικε τοῦ Τέκλε τοῦ κουζιλμπάση. Ἀμμή, ὡσὰν ἐπῆρε τὸ κάστιρο, ἐπῆρε καὶ τὸν μπεγλερμπέη μὲ ὅλην τὴν φαμελίαν.

Τότε ὤρισε νὰ πάνε νὰ πάρουνε καὶ τὴν Προῦσα. Ὡς τὸ ἔμαθε ὁ σουλ- 250 τάν Μπαγιαζήτης, ἐμάζωξε τὰ φουσοῦτα τῆς Ρούμελης καὶ ἐδιάβη καταπάνω τοῦ Τέκλε. Καὶ ὡσὰν εἶδε ὁ Τέκλες κουζιλμπάσης, πῶς ἔρχεται πολὺ φουσοῦτα, ἐτραβήχθη ὀπίσω, καὶ ὁ Ἀλῆ πασᾶς, ὅπου εἶχε τὰ φουσοῦτα τοῦ Μπαγιαζήτη, τὸν ἐκνήγα ἀπὸ πίσω πολλὰς ἡμέρας. Καὶ ἔσωσέ τονε εἰς τὸ μέρος 254 τῆς Γαλατίας καὶ ἐπίασε πολλοὺς κουζιλμπάσηδες καὶ ἐπαλούκωσε καὶ πολ- 87ν λους ὄσους ἔσωσε εἰς τὸν δρόμον. Καὶ τὸν μπεγλερμπέη, ὅπου τὸν εἶχε πιασμένον σκλάβο καὶ τὸν ἔσυρνε, τὸν ἔκοψε καὶ διὰ τοῦτο ἐπικράθη πολλὰ ὁ Ἀλῆ πασᾶς. Καὶ τὸν ἐκατάτρεχε περισσότερο ἄμμη δὲν ἠμπόρειε νὰ τόνε σώσῃ. Καὶ ἐδιάλεξε χίλιους καβελλάρους καὶ τοὺς ἐπῆρε καὶ ἐπήγαινε μὲ βίαν καὶ τοὺς ἀπεζοῦς ἄφησε ὀπίσω. Τότε τὸν ἔσωσε εἰς τὸ βουνὸ τὸ λέγουσι 260 Ὀλιγα. Καὶ ὁ Τέκλες ἐστάθη εἰσὲ πόλεμον καὶ ἐσμίξανε εἰσὲ πόλεμον. Καὶ ἐνίκησαν οἱ Τούρκοι τὸν κουζιλμπάση ἀπὸν τοὺς γιανιτζάρους ὅπου τοὺς

227 τοῦ Καέρου supra lineam add. cod. 230 Καέρος: Κάρος cod. 246 μπεγλερμπέης: μπουγλερμπέης cod. 249 (ἔμαθε ὁ) ὁ iteratum in cod. delevi 252 ἐτραβήχθη: ἐτραβήχθη cod. 257 τὸν ἐκατάτρεχε: τονε κατάτρεχε cod.

ἐσκοτώνασι μὲ τὰ τουφέκια. Καὶ ὁ Ἄλῃ πασᾶς ἐμπήκε μὲ τοὺς καβελλάρους εἰς τὴν μέση τῶν κουζιλιμπάσηδων, καὶ τὸν ἐτριγυροῖσανε πολλοί, ὁποῦ τὸν ἐβάλανε εἰς τὴν μέση, καὶ ἐσκοτώσανε τὸν Ἄλῃ πασᾶ. Καὶ ὡσὼν εἶδανε οἱ
265 Τοῦρκοι ὅτι ἐγυροῖσανε οἱ κουζιλιμπάσηδες καὶ ἐσκοτώσανε τὸν πασᾶ τοὺς, ἐφοβήθησαν πολλὰ. Καὶ ἐτζακίστησαν καὶ ἐφύγαγε.

Καὶ ὁ Τέκλες ἐδιάβη εἰς τὴν χώρα τὴν Ντάσια, καὶ καταπόδι του τὸν ἔσωσε ὁ Λουμὶς πασᾶς, ὁποῦ ἐρχέτονε ἀπὸ πίσω μὲ σαράντα χιλιάδες φουσοῦτο δυνατό, ἀπεζοὺς καὶ καβελλάρους. Καὶ ἐμπήκανε καὶ οἱ δύο μερὲς καὶ ἐπο-
270 λεμοῦσανε. Καὶ ὡσὼν εἶδε ὁ Τέκλες τὸ πολὺ φουσοῦτο τοῦ Τοῦρκοῦ, ἐσηκώθη καὶ ἔφυγε κορυφὰ ἀπάνω εἰς τὰ βουνά, καὶ ἐδιάβη εἰς τὴν Ἀρμενία. Καὶ οἱ Τοῦρκοι δὲν ἐθαροῦσανε πῶς φεύγει. Καὶ ὡς τὸ ἔμαθε ὁ Λουμὶ πασᾶς, ἐδιάβη καὶ τὸν ἐγύρευε ἀπὸ τὴν Ἀνατολή. Καὶ ὡσὼν δὲν τὸν ἤυρε, μόνε ἔμαθε ὅτι ἐδιάβη εἰς τὴν Ἀρμενία, ἐδιάβη καὶ ἐξέταζε ἀπὸ τόπον εἰς τόπον,
275 ὅτι ὅποιος ἦτονε εἰς τὴν αἴρεσι τοῦ κουζιλιμπάση τοὺς ἐπαίδευε καὶ τοὺς ἐβούλλωνε ᾗς τὸ μέτωπο. Καὶ ὅποιος δὲν ἐδιάβη εἰς τὸν πόλεμον τοῦ πασᾶ ὁμοίως τοὺς ἐπιάνε καὶ τοὺς ἐπαίδευε.

Καὶ ὁ Τέκλες, ὡσὼν ἔφυγε μὲ ἐκεῖνο τὸ φουσοῦτο, ὁποῦ ἐγλύτωσε,
87ν ἐδιάβη εἰς τὴν Περσία εἰς τὸν Ἰσμαήλ τὸν βασιλέα τὸν κουζιλιμπάσην, ὁποῦ
280 ἐπολέμα μὲ τοὺς Ταρτάρους. Καὶ ὁ σουλτὰν Μπαγιαζήτης ἀποφάσισε ὅτι νὰ μὴν πολεμήσῃ ποτὲ του μὲ τὸν κουζιλιμπάση, μόνε νὰ πολεμᾷ μὲ τοὺς Οὐγ-
γαρούς καὶ μὲ τοὺς Βενετζάνους.

Τότε ἐμάζωξε τὰ φουσοῦτα του καὶ ἐδιάβη μέσα εἰς τὸν Μορέα, εἰς τοὺς
1410, διὰ τὴν ἀφορμὴ ὁποῦ ὅταν ἦτονε ὁ ἀδελφός του ὁ Ζιζίμος, ὁποῦ τὸν
285 ἐλέγασιν καὶ Τζέμ, καὶ ἦτονε εἰς τὴν Ρώμα καὶ ἦτονε ἐκεῖ φυλαγμένος ἀπὸ τὸν φόβο τοῦ ἀδελφοῦ του, τοῦ σουλτὰν Μπαγιαζήτη, εἶχε στείλει ὁ αὐτὸς Μπαγιαζήτης εἰς τοὺς Βενετζάνους ὅτι νὰ κάμουνε τρόπον νὰ στείλουνε εἰς τὴν Ρώμα νὰ θανατώσουνε τὸν ἀδελφὸ του τὸν Ζιζίμο. Τότε οἱ Βενετζάνοι ἐδιαλέξανε ἕναν τζινιλόμο Βενετζάνο, ἀπὸ τὴν μέσην τοὺς, ὁποῦ ἤξερε καλὰ
290 τὴν γλῶσσα τὴν τούρκικη. Καὶ τὸν ἐστείλανε εἰς τὴν Ρώμα καὶ ἔσμιξε μὲ τὸν σουλτὰν Τζέμ Ζιζίμο, καὶ ἐπίασε πολλὴ φιλία μὲ αὐτὸν τρώγοντας καὶ πίνοντας ἀντάμα.

Τότε ἔκαμε τρόπον ὁ αὐτὸς τζινιλόμος καὶ ἐφαρμάκευε τὸν Ζιζίμο, καὶ ἀπόθανε εἰς τὴν Ρώμα¹ καὶ ἐπῆρε τὸ κορμί του καὶ τὸ ἐδιάβασε εἰς

265 οἱ κουζιλιμπάσηδες : ὁ κουζιλιμπάσης cod. 272 καὶ ὡς τὸ : καὶ τοσοῦτο cod.
275 ἐπαίδευε ex ἐπέδεθε— καὶ τοὺς ἐβούλλωνε ᾗς τὸ μέτωπο supra lineam add. cod.
284 1410 in margine ἀδελφός : ἀδελφός cod. 289 Μεθώνη in margine 291 σουλ-
τὰν : σουλτὰν cod.

¹ Κατὰ τὸν ἡμέτερον ἱστορικὸν ἢ δηλητηρίασις τοῦ Ζιζίμου ἐγένετο ὑπὸ Ἐνε-
τοῦ εὐπατρίδου, ὅστις, ἀφοῦ πρῶτον ἐτιμήθη ὑπὸ τοῦ Βαγιαζήτ, εὐρέθη κατόπιν

295 τὴν Βενετία μαπαλαμωμένο, καὶ τὸ ἐστεῖλαν εἰς τὴν Πόλι, τοῦ ἀδελφοῦ του τοῦ σουλιὰν Μπαγιαζήτη διὰ μέγαλον δῶρον, καὶ πὼς ἐκάμανε τὸ θέλημά του. Τὸ ὁποῖο ἐστεῖλανε καὶ τὸν τζινιλόμο ἀντάμα, ἐκείνονε, ὁποῦ τὸν ἐφαρμάκισε, τάχα διὰ τὰ τότε τιμῆση, καὶ ὡσὸν ἀποκρισάρι.

299 Ὁ δὲ Μπαγιαζήτης, ὡς εἶδε αὐτὰ, ἔδειξε πὼς τοὺς ἀγαπᾷ· καὶ βεβαίως
88 τέραν ἀγάπη ἔδειξε πρὸς αὐτούς, ἡ ὁποία ἦτονε γεμάτη φαρμάκι. Καὶ τὸν τζινιλόμο, ὁποῦ ἐδιάβη ὁμπρὸς του καὶ τὸν ἐπροσκύνησε, καὶ ἐχάρισέ του φόρεμα καὶ χαρίσματα βασιλικά τοῦ ἐχάρισε, καὶ ἄλογα πολύτιμα τοῦ ἐχάρισε καὶ μπάιλο τὸν ἔκαμε καὶ τιμὴ πολλή τοῦ ἔκαμε, πλέο παρὰ ὄλους τοὺς ἀφεντᾶδες τῆς Πόλης. Καὶ μίαν ἡμέραν ἀφνίδια εὐρέθη ἀποθαμένος, χωρὶς
305 ἀστένειαν ἢ πόνον ἢ στενοχωρίαν. Καὶ λέγονοί τινες ὅτι πὼς τὸν ἐφαρμάκωσαν μετὰ βουλή τοῦ Μπαγιαζήτη. Καὶ δικαίως τὸ ἔπαθε¹, διατὶ τὸ ποιήρι

296 καὶ πὼς ἐκάμανε τὸ θέλημά του iteratum in cod. delevi

νεκρός, προφανῶς τῇ διαταγῇ τοῦ τελευταίου τούτου, ἵνα οὕτω λείψῃ ἐπικίνδυνος μάρτυς τῆς ἐξοντώσεως τοῦ Τζέμ. Ὑπάρχουν ὁμως καὶ ἄλλαι ὑποθέσεις. Οὕτω ὁ Χάμμερ, ἔνθ' ἄν., τόμ. Β', σελ. 594 ἐπ., γράφει: «Ὁ Βοργίας, στερηθεὶς τῶν 80.000 δουκᾶτων καὶ τῆς ἐλπίδος τοῦ λήψεσθαι ἐν τῷ μέλλοντι ἕτερα, κατέφυγε πρὸς τὸν τελευταῖον ὑπολειφθέντα αὐτῷ τρόπον χρηματολογίας, τὴν δηλητηριάσειν τοῦ Τζέμ. Καὶ περὶ μὲν τῆς ἀβλητροῦ δηλητηριάσεως οἱ Ἱταλοὶ καὶ Τούρκοι ἱστοριογράφοι συμφωνοῦσι, διαφωνοῦσι δὲ μόνον περὶ τοῦ τρόπου αὐτῆς. Κατὰ τοὺς πρώτους ὁ Τζέμ διεφθάρη διὰ λευκῆς κόνεως ἀναμιχθείσης μετὰ ζακχάρεως, δι' ἧς ὁ Βοργίας ἐφαρμάκευε τοὺς καρδιναλίους καὶ τέλος ἑαυτόν. Οἱ δὲ Τούρκοι ἱστοριογράφοι ἀπ' ἐναντίου λέγουσιν, ὅτι διὰ ξηροῦ φαρμακοῦ ἐνετέθη τὸ δηλητήριον φάρμακον ἐπὶ μικρᾶς ἀμυγῆς, καὶ ἀναφέρουσι τὸν κουρέα τοῦ Τζέμ Μουσταφᾶν, ἀρνησίθυρον Ἕλληνα, ὃς διαφθαρεὶς πρὸς τοῦτο ὑπὸ τοῦ Πάπα τοσοῦτον ἐπωφελήθη ἐκ τοῦ ἔργου τούτου ὑπὸ τοῦ Βαγιαζήτ, ὅστε προαχθεὶς ἀπὸ ἀξιώματος εἰς ἀξίωμα κατήντησε μέγας βεζύρης». Περὶ τοῦ θέματος ἔχει ἀσχοληθῆ ἑπανειλημμένος ὁ Σπ. Λάμπρος, ἰδία ἐν τῇ μελέτῃ του «Ἑλληνικὰ δημόσια γράμματα τοῦ σουλτάνου Βαγιαζήτ Β'», Νέος Ἑλληνομνήμων, τόμ. Ε', 1908, σελ. 155 - 189.

¹ Πρὸς τὴν ἀφήγησιν τοῦ ἡμετέρου συγγραφέως περὶ τῆς δολοφονίας τοῦ Τζέμ πλησιάζει πολὺ καὶ ἡ ἀφήγησις τῆς «Ἱστορίας πολιτικῆς Κωνσταντινουπόλεως», ἔνθ' ἄν., σελ. 53 ἐπ., ἔχουσα οὕτω: «Τέλος δὲ ἐκεῖ διερχόμενος κατήντησεν ἐν Ρώμῃ (δηλ. ὁ Τζέμ). Ὑπάρχοντος δὲ αὐτοῦ ἐκεῖ, διεμνήσατο (δηλ. ὁ Μπαγιαζήτης) τοῖς Βενετίκοις, ἔχων φιλίαν μετ' αὐτῶν, ἵνα φαρμάκῳ διαφθεύρωσιν αὐτόν. Ὁ δὴ καὶ ἐποίησαν¹ ἐπεμψαν γὰρ πρὸς αὐτὸν ἄρχοντά τινα ἐπιτήδειον, ἐπιστάμενον τὴν Ἀράβων γλώσσαν καλῶς, ὃς δὴ καὶ φιλίαν ὑποκριθεὶς ἔφαγε καὶ ἔπιε μετ' αὐτοῦ. Καὶ οὕτω συνδιάγων ἐφάνη τελευτήσας ἐπὶ σημείοις φαρμακῶν. Ἐπεμψαν δὲ τὸν νεκρὸν αὐτοῦ ἐν Προύση. Ὑστερον δὲ ἐπέμφθησαν δῶρα τοῖς Βενετίκοις, καὶ ἐγένετο καὶ φιλία μεγάλη, πλὴν δολία καὶ εἰς κακόν. Ἐπεμψαν δὲ καὶ ἐν Πόλει τὸν δολιευσάμενον τὴν φαρμακοποιίαν καὶ τὸν θάνατον τοῦ Τζέμη αὐτοῦ, ᾧ ἔδωρήσατο ὁ αὐθέντης τῆς Πόλεως, ὁ σουλτάνος, πολλὰ, ἵππους, ἱμάτια χρυσοῦφαντα καὶ ἄλλα. Ἦλθε

ὁποῦ ἔδωσε τοῦ Ζιζίμου ἔπιε καὶ αὐτός. Ἐποῦτα ἔγιναν εἰς τοὺς πρώτους χρόνους τοῦ Μπαριαζήτη¹.

310 Τότε ἐπῆρε τὰ φουσοῦτα του καὶ ἐδιάβη εἰς τὶς Βουλγάρους, καὶ ἐπῆρε πολλοὺς τόπους καὶ πολλὴ λαὸν αἰχμαλωτίσει. Καὶ περάσσοντας χρόνος, ἐδιάβη καταπάνω τῶν Ἀλβανιῶν καὶ ἐγύρισε.

Καὶ περάσσοντας καιρός, εἰς τοὺς 1499, ἐθνημήθη τὴν κατασκευή, ὁποῦ ἐκάμανε οἱ Βενετζάνοι, καὶ ἐφαρμακέψανε τὸν Ζιζίμο εἰς τὴν Ρώμα, ὁποῦ ὀλίψανε οἱ Βενετζάνοι ὅτι νὰ ἔχουνε ἀγάπη σιερὰ ὅσο ζῆ με δαῦτον. Ἀμμή
315 δὲν ἐγνωρίζανε ὅτι ἡ ἀγάπη του ἦτονε ψεύτικη καὶ ἐκαθόντησαν ἀμέριμνοι. Ὁ δὲ σουλτὰν Μπαριαζήτης ἔκαμε μεγάλην ἀρμάδα καὶ φοβερὴ, καὶ ἐξαίφνης εἰς τὴν πολλὴν ἀγάπην, ὁποῦ εἴχανε, ἐμάζωξε καὶ πολλὰ φουσοῦτα, πεζοὺς καὶ καβελλάρους, καὶ ἐδιάβη εἰς τὸν Ἐπαχτο, ὁποῦ ἦτονε τῶν Βενετζάνω². Καὶ ἄφησε ἐκεῖ ἕναν πασᾶ μετὰ πολλὴ φουσοῦτο καὶ ἐπολέμα. Καὶ
320 τὸ ἐπίλοιο φουσοῦτο ἐπῆρε ἀπὸς του ὁ σουλτὰν Μπαριαζήτης, καὶ ἐμπῆκε εἰς τὸν Μορέα. Καὶ τὴν ἀρμάδα του τὴν ἔστειλε εἰς τὸν Ἐπαχτο, εἰς τὴν ὁποῖαν ἦτονε καπετὰν πασᾶς ὁ Μουσταφᾶ πασᾶς, καὶ ἦτανε κάτεργα καὶ
88v καράβια ἕως 500 — πλεούμενα ἕως 500 —. Εἶχε καὶ δύο γαλούνια δυνατὰ καὶ μεγάλα· εἰς τὸ ἕνα ἦτονε ραΐζης Κιαμάλης καὶ εἰς τὸ ἄλλο ἦτονε ὁ
325 Μπραΐμη ραΐζης.

Καὶ ἐπληγαίνανε μέσα ἔς τὸν Ἐπαχτο πρωτότερα παρὰ νὰ ἐρθῆ ἡ ἀρμάδα. Καὶ εἰς τὸ πέλαγο ἐσμίξαν μετὰ τὸν Λουρδὰν τζιντιλόμο, μετὰ δύο καράβια καὶ αὐτός. Καὶ ἐσμίξαν εἰσὲ πόλεμον. Καὶ εἶδε ὁ Μπραΐμη ραΐζης ὅτι νικάται, ἔβαλε φωτιά καὶ ἐκαύσανε καὶ τὰ τρία, μετὰ ὅλους τοὺς ἀνθρώπους. Καὶ μόνο
330 τὸ ἕνα καράβι τὸ βενέτικο ἐγλύτωσε. Ἡ δὲ ἀρμάδα τοῦ σουλτάνου μετὰ

315 ἀμέριμνοι : ἀμέριμη cod. 316 σουλτὰν ex σουλτάνο cod. 317 ὁσὶν iteratum cod. delevit 318 1499 in margine 323 500 in margine 328 Μπραΐμη ραΐζης : μπραΐμωζαΐζης cod. 330 ἡ δὲ ἀρμάδα : οἱ δὲ ὁ ἀρμαδα cod.

δὲ ἐπὶ ὀνόματι ἀποκρισιarioῦ διὰ τὸ ἀνύποπτον. Οὕτως οὖν ἐνδιάγων ἐν τιμῇ καὶ δωρεαῖς βασιλέως, φραῖος ὧν κάλλει ὑπὲρ πολλοῦς, εὐρέθη ἐν μιᾷ τῶν ἡμερῶν τεθνηκῶς αἴφνης, οὔτε ἀσθενήσας οὔτε τι μαλακισθεῖς. Οἶμαι δὲ ἐπιεν ἐξ οὗ ἐκέρασεν, ἐν ᾧ μέτρῳ μετρήσας ἀντιμετρηθεῖς καὶ τὸ ζῆν ἐκμετρήσας.

¹ Περὶ τοῦ χαρακτήρος τοῦ Τζέμ πβ. Χάμμερ, ἐνθ' ἀν., τόμ. Β', σελ. 567 ἐπ.

² Πβ. Χάμμερ, ἐνθ' ἀν., τόμ. Γ', σελ. 50 : «Μηνὶ Ἰουνίῳ (1499) ὁ Βαγιαζήτ ἐξώρμησε τῆς Κωνσταντινουπόλεως εἰς Ἀνδριανούπολιν καὶ ἐπεμφε κατὰ γῆν τὸν βεγλέρβεγην τῆς Ρούμελης Μουσταφᾶ πασᾶν μετὰ στρατοῦ πρὸς πολιορκίαν τῆς Ναυπάκτου, παρήγγειλε δὲ καὶ τῷ Δαουδ πασᾶ, ἵνα ἐκπλεύσῃ εἰς τὸ φρούριον τοῦτο μετὰ τοῦ στόλου».

ταῦτα ἐδιάβη ὅλη κατενόδιο εἰς τὸν Ἔπαχτο¹. Καὶ ἄρχισαν καὶ ἐπολεμούσανε τὸ κάστρο.

Καὶ ὁ Μπαγιαζήτης, ὡς εἶπαμε, ἐδιάβη εἰς τὴν Μεθώνη τὸ κάστρο, ὁποῦ ἦτονε καὶ αὐτὸ βενέτικο, καὶ τὴν ἐπολέμα ἡμέρα καὶ νύκτα, μὲ λουμ-
 335 πάρδες καὶ μὲ μουρτίρια· τὰ ὁποῖα μουρτίρια εἶναι λουμπάρδες κοντὲς καὶ ἀνοικτὰ τὰ στόματά τους. Καὶ βάλλουσι βοτάνι μέσα καὶ βόλι καὶ τὰ στή-
 ρουσι ὀρθὰ καὶ πάγει τὸ βόλι ψηλά· καὶ ὅταν κατεβῆ, χαλάει ὀσπίτια, ἀνθρώπους, εἴ τι εὔρη. Τὴν ὁποῖαν τὴν ἐπολέμα μὲ πᾶσα λογῆς ἄρματα, μὲ
 340 εἶναι ψηλὰ καὶ δυνατὰ. Καὶ εἶχε μέσα καὶ πολλοὺς ἀνθρώπους καὶ δὲν ἡμπόρειε νὰ τήνε πάρη καὶ ἔθελε νὰ τὴν ἀφήσῃ νὰ ὑπάγῃ. Ἄμμη ἡ ἁμαρ-
 τία ἐπροξένησε καὶ ἤρθανε κάτεργα βενέτικα εἰς τὸ κάστρο εἰς τὸν λιμῶνα μὲ τροφές,
 345 μὲ τροφές, λέγω παξιμάδια, ἀλεύρι, κρασί, βοτάνι καὶ ἄλλα χρειαζόμενα τοῦ κάστρου
 εἰς βοήθειαν. Καὶ ὡς εἶδανε τὰ κάτεργα, ἐκινήθησαν οἱ Μεθω-
 349 ναῖοι ὄλοι, παιδιά, γυναῖκες, ἄνδρες, ὁποῦ ἦσαν ἀπάνω εἰς τὰ τειχία, ὁποῦ ἐφυλάγανε,
 ἐδράμανε εἰς τὸν γιालὸ διὰ νὰ ξεφορτώσουνε τίς τροφές ἀπὸ τὴν
 89r χαρὰ τους. Καὶ ἦτονε πουργὸ ὅταν ἤρθαν τὰ κάτεργα. Τότε εἶδαν οἱ Τούρ-
 κοὶ, ὁποῦ ἦσαν ἀπ' ὄξω τὰ τειχία, ὅτι τὰ τειχία ἦτανε μοναχὰ χωρὶς ἀνθρώ-
 350 πους, τῆς ὄρας ἐβάλανε σκάλες καὶ καρφία μεγάλα κατὰ τὸ μέρος ὁποῦ ἦτανε
 τὰ τειχία πλέο ἀχαμνὰ καὶ χαμηλὰ καὶ ἀνέβησαν ἀπάνω εἰς τὰ τειχία, πρῶτα οἱ
 γιανιτζάρου, καὶ ἐβαστούσανε καὶ φλάμπουρα μικρὰ καὶ τὰ ἐβά-
 λανε τὸ γῦρο τοῦ τειχίου. Καὶ οἱ ἔλεινοι Μεθωναῖοι, ὁποῦ ἦτανε μαζω-
 μένοι εἰς τὸν γιालό, εἰς τὸν λιμῶνα, δὲν ἠξέρανε ὅτι οἱ γιανιτζάρου ἀνέ-
 βησαν ἀπάνω ἔς τὰ τειχία καὶ ἐμπήκανε μέσα εἰς τὸ κάστρο καὶ ἐβάλαν τὰ
 355 φλάμπουρα. μόνε ἐξαίφνης ἠκούσανε τὸν ἀναλαλαγμόν, ὁποῦ ἀλαλάζανε· καὶ
 ἐδράμανε οἱ Μεθωναῖοι μὲ τὰ ἄρματά τους. Καὶ ἐκεῖ ὁποῦ ἐπηγαῖναν ἐσυναπαντήθησαν
 μὲ τὸ πλῆθος τῶν Τούρκων, καὶ τοὺς ἐτζακίσανε, καὶ

331 Ἔπαχτο : ἔφπαχτο cod. 336 τὰ iteratum in cod. delevi βάλλουσι : βάλ-
 λαση cod. 339 οἱ γιανιτζάρου : ἡ γιανιτζαρήα cod.

¹ Ἴδου πῶς περιγράφει τὰ γεγονότα ὁ Χάμμερ, ἐνθ' ἄν., τόμ. Γ', σελ. 50 - 51 : «Ναύαρχος τῶν Βενετῶν ἦν ὁ Γριμάνης, ὃς εἶχε σύναρχον τὸν Λορεδάνον, δραμόντα ἐκ Κερκυρας πρὸς ἐπικουρίαν αὐτοῦ μετὰ πεντεκαίδεκα πλοίων, τῆς δὲ ἐμποροσθοφυλακῆς ἠγεῖτο ὁ Ἄλβαν Ἀρμένιος. Τοῖς τρισὶ τούτοις Βενετοῖς ναύαρχοις προὔκειτο μάχη πρὸς τρεῖς ἑτέρους Τούρκους ναυτικούς οὐχ ἦττον ἐπὶ ἀνδρεία καὶ πείρῃ διαπρέποντας, τὸν καπουδὰν πασᾶ Δαουδ καὶ τοὺς δύο ναύαρχους Κεμάλ Ρεῖς κα Βορράκ Ρεῖς, οὔτινες ἤρχον τῶν δύο μεγίστων πλοίων, ὧν ἑκάτερον ἦτο δισχιλίον καὶ πεντακοσίον τόννων» (28 Ἰουλίου 1499). Πβ. καὶ «Ἱστορία πολιτικῆ Κωνσταντινουπόλεως», ἐνθ' ἄν., σελ. 55.

ἀρπάζανε παιδιά, γυναῖκες· καὶ τοὺς ἐλεεινοὺς Μεθωναίους ἐκόφτανε, καὶ ἄλλους ἐδένανε καὶ τοὺς ἐδένασι ὡσάν πρόβατα, καὶ τοὺς ἐσύρνασι. Καὶ οἱ
 360 Μεθωναῖοι ἐβολήθησαν τάχα νὰ ἀποδιώξουν τοὺς Τούρκους, καὶ ἀπὸ μέσα τὸ κάστρο, καὶ ἐβάλανε φωτιά εἰσὲ πολλὰς μερὲς τοῦ κάστρου, τάχα διὰ νὰ φοβηθοῦν οἱ Τούρκοι νὰ φύγουν ὄξω. Ἄμμὴ αὐτοὶ μῆτε φωτιά ἐστιάχησαν, μηδὲ ἄλλα, μηδὲ ἄρματα. Καὶ ἐκάησαν τότε δοπίτια, ἀργαστήρια, ἐκκλησίες. Ἄμμὴ οἱ Τούρκοι ἐπεριλάβανε τὸ κάστρο καὶ τὸ περὶορίσανε ¹.
 365 Καὶ τότε ἐμπῆκε μέσα καὶ ὁ σουλτὰν Μπαγιαζήτης ²· καὶ ἐμπῆκε καὶ ἐπροσκύνησε μέσα εἰς τὴν φραγκοκκλησίαν, τὴν ὁποίαν τὴν ἔκαμε ομαῖδι, ἕως τὴν σήμερον. Καὶ ἐκατακόψανε τοὺς ἐλεεινοὺς χριστιανούς. Λέγουσι οὖν ἀπὸ τὴν πολλὴν σφαγὴν, ὅπου ἐκάμανε, ἔδραμε τὸ αἷμας ἕως εἰς τὴν
 369 θάλασσα, καὶ ἐκοκκίνιζε. Καὶ ἀπὸ κεῖ, ὡσάν ἐπροσκύνησε, ὁ Μπαγιαζήτης
 89ν ἐδιάβη εἰς τὸ ἀφενικὸ παλάτι καὶ ἐκάθησε μετὰ μεγάλης δόξας καὶ παρρησίας. Καὶ ὄσους Μεθωναίους ἐπιάσανε ζωντανούς, ὥρισε καὶ τοὺς ἠφέρανε ὀμπρός του, μικροὺς μεγάλους. Καὶ ὥρισε οὖν ἀπὸ δέκα χρονῶν καὶ ἀπάνω νὰ τοὺς κόψουν ὄλους· καὶ οὕτως ἔγινε. Καὶ ἐμάζωξαν τὰ κεφάλια τοὺς καὶ τὰ κορμὰ τοὺς καὶ τὰ ἐκτίσανε, καὶ ἐκάμαν ἕναν πύργον μέγαν
 375 ὄξω ἀπὸ τὸ κάστρο, ὁ ὁποῖος φαίνεται ἕως τὴν σήμερον. Καὶ τοῦτο ἔγινε 1499.

358 ἀρπάζανε : ἀρπάζασανε cod. ἐλεεινοὺς : ἐχεύνοὺς cod. 371 Μεθωναίους : μαθονέους cod.

¹ Περὶ τῆς ἀλώσεως τῆς Μεθώνης, πβ. Χάμμερ, ἔνθ' ἀν., τόμ. Γ', σελ. 58 ἐπ. Βλ. ἐπίσης Ἀντ. Μομφερράτου, Μεθώνη καὶ Κορώνη ἐπὶ Ἐνετοκρατίας ὑπὸ κοινωνικὴν, πολιτικὴν καὶ δημοσιονομικὴν ἔποψιν, ἐν Ἀθήναις 1914, σελ. 66-67.

² Ἡ εἰσοδος τῶν Τούρκων εἰς Μεθώνην ἐγένετο τὴν 10 Αὐγούστου 1500. Συγγενεστέρη πρὸς τὴν ἀφήγησιν τοῦ ἡμετέρου ἱστορικοῦ εἶναι ἡ ἔκθεσις τῆς «Ἱστορίας πολιτικῆς Κωνσταντινουπόλεως», ἔνθ' ἀν., σελ. 56 ἐπ., ἔχουσα οὕτω : «Ἐγένετο δὲ ἡ ἄλωσις αὐτῆς (τῆς Μεθώνης) κατὰ τοῦτον τὸν τρόπον. Παρακαθημένου τοῦ σουλτάνου καὶ τοῦ στόλου ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας καὶ πολεμοῦντων, καὶ μὴ δυναμένων τι ποιῆσαι διὰ τὸ ὄχυρόν τῆς πόλεως, καὶ μελλόντων παραιτήσασθαι τὸν κατ' αὐτῆς πόλεμον, ἐφάνησαν ἐν μίᾳ τῶν τοιούτων ἡμερῶν κάτεργα Βενετικῶν φέροντα διατροφὰς καὶ ὄπλα καὶ ἀνθρώπους βοήθειαν· ἅτινα θεασάμενοι οἱ ἔνδον Μεθώνης κατήλθοσαν ἅπαντες εἰς τὸν αἰγιαλὸν ἀσπάσασθαι αὐτοὺς καὶ ἀποδεχθῆναι· ἦν δὲ πρῶτ' ἡρωῖ. Θεασάμενοι δὲ οἱ Ἀγαρηνοὶ τὰ ἐπάνω τείχη ἀνθρώπων χωρὶς, ἐν μέρει μὴ οὖσαν ὑψηλοῖς, θέντες κλίμακας καὶ παττάλους σιδηροῦς ἀνέβησαν, καὶ μᾶλλον οἱ γενίτζαροι, καὶ θέντες σημαίας αὐτῶν ἐβόησαν βοήν, ὡς ἔθος, τῆς νίκης· καὶ οὕτως εἰσῆλθον πολλοὶ καὶ ἤραψον γυναῖκας καὶ παιδιά. Μαθόντες δὲ οἱ ἐν τοῖς μέρεσι τοῦ αἰγιαλοῦ καταβάντες τὴν εἰσβολὴν τῶν Ἀγαρηνῶν ἀνῆλθον εἰς τὰ ἄνω μέρη καὶ ἔρριπτον πῦρ κατ' αὐτῶν καὶ ἄλλα ἐποίησαν πολλά. Πλὴν ὑπερίσχυσαν οἱ Ἀγαρηνοὶ καὶ ἔλαβον τὴν πόλιν ταύτην. Ἐπειτα συνάξαντες πάντας τοὺς ἄνδρας ἀπὸ ἰβ' ἐτῶν καὶ ἄνω ἀπεκεφάλισαν». Πβ. περιγραφὴν καὶ εἰς Ἰωαννικίου Καρτάνου, Τὸ ἄνθος τῆς Παλαιᾶς καὶ Νέας Διαθήκης, Ἐνετίησιν, αὐλς'.

Τότε οἱ Κορωνάοι, ἰδῶντας τὴν καταδίκην ὅπου ἔπαθαν οἱ ἔλεινοι
 Μεθωναῖοι, ἐφοβήθησαν πολλὰ μήπως καὶ πάθουσι τὰ ὅμοια καὶ ἐσυμφω-
 νήσανε ὅλος ὁ λαὸς καὶ οἱ Φράγκοι Βενετζάνοι, ὅπου ἦσανε μέσα, διατὶ καὶ
 ἡ Κορώνη ἦτονε τῶν Βενετζάνω. Τότε ἐστειλαν μαντατοφόρους εἰς τὸν σουλ-
 380 τὰν Μπαριαζήτη, μὲ πολλὰ κανίσκια βασιλικά. Καὶ ἐδιάβησαν καὶ ἐπροσκυ-
 νήσαν τὸν σουλτὰν Μπαριαζήτη, καὶ ἐδώσανέ του τὰ κανίσκια, ὁμοίως καὶ
 τὰ κλειδιά τῆς Κορώνης. Καὶ τὴν ἐπαρადῶσαν ὡς καθὼς εὐρέθη, μὲ τίς
 λουμπάρδες καὶ μὲ ὄλην τὴν ἀρματωσίαν. Καὶ ἐπαρადόθησαν καὶ αὐτοί, νὰ
 εἶναι ραγιαῖδες καὶ ὑπόδουλοι ἕως στέκη ὁ κόσμος, αὐτοὶ καὶ τὰ παιδιά τους.
 385 Καὶ ὡς εἶδε ὁ σουλτάνος τὴν δουλοσύνην αὐτῶν, ἐδέκτη τους μὲ μεγάλην
 εὐσπλαχνίαν καὶ ἀγάπην. Καὶ ὀρισμὸν τοὺς ἔδωσε, ὅτι νὰ εἶναι ἐλεύθεροι
 ἀπὸ ἅπασαν ἐγγαρείαν. Καὶ οὕτως ἐγράφτη ὁ ὀρισμὸς εἰς τὴν ὥρα ἐκείνην.
 Καὶ ἐδόθη αὐτῶν τότε ὀρισμὸς καὶ τοὺς ἐβγάλαν ὄξω τοῦ κάστρου. Καὶ
 ἐκτίσανε ὄξω ὀπλίτια, ἐκκλησίεις. Καὶ μέσα ἔς τὸ κάστρο ἔβαλε φυλάκτορες
 390 Τούρκους, γιανιτζάρους, καὶ τὸ ἔχουνε ἕως τὴν σήμερον.
 90r Ὁ δὲ Ἀθαρίνος, ὅπου καὶ αὐτὸς ἦτονε τῶν Βενετζάνω, ἐδιάβησαν | εἰς
 τὸν σουλτὰν Μπαριαζήτη καὶ αὐτοί, καὶ ἐπαρადῶσαν τὸ κάστρο καὶ τὰ
 κλειδιά. Καὶ τὸν ἐπερίλαβε καὶ αὐτὸν ὁ σουλτὰν Μπαριαζήτης καὶ ἐχά-
 ρηε πολλὰ ¹.

395 Ἐτοῦτα τὰ τοῖα κάστρο, ἤγουν ἡ Μεθώνη, ἡ Κορώνη καὶ ὁ Ἀθαρίνος,
 ὅπου ἦτανε τῶν Βενετζάνω, τὰ εἶχανε χάρι παρμένα παλαιὰ ἀπὸ τὸν πρίν-
 τζιπο Γουλιέρμο, Φραντζέζην, ὅπου ἔριζε τὸν Μορέα ². — Κεφαλλονία. —
 Καὶ ὁ σουλτὰν Μπαριαζήτης τότε ἐπῆρε καὶ τὴν Κεφαλλονία καὶ τὸ Θιάκι
 καὶ ἔβαλε φυλάκτορες εἰς αὐτὰ, ἤγουν ἡ ἀρμάδα του ³.

376 Κορώνη in margine 386 ἀγάπην : ἀγάπης cod. ὀρισμὸν : ὠρημὸς cod.

387 ὁ ὀρισμὸς : ὁ ὠρη cod. 389 ὀπλίτια : ὀπότητα cod. 391 ὁ δὲ Ἀθαρίνος : ὁ
 δὲ ἀβαρήνος cod. 393 καὶ add. ego 399 ἔβαλε : ἔβαλ cod. ἤγουν : ἕγον cod.

¹ Ἡ Κορώνη ἔπεσε τὴν 15 Αὐγούστου 1500, τὸ δὲ Ναυαρίνον (ὁ Ἀθαρίνος ἢ Ζόγγιον, ἢ παλαιὰ Πύλος) μετ' ὀλίγας ἡμέρας, τοῦ Ἑνετοῦ φρουράρχου οὐδεμίαν ἀντιτάξαντος ἀντίστασιν. Πβ. «Ἱστορία πολιτικὴ Κωνσταντινουπόλεως», ἔνθ' ἀν., σελ. 57 - 58.

² Κατὰ πᾶσαν πιθανότητα ὁ συγγραφεὺς ὑπονοεῖ ἐνταῦθα τὸν Γουλιέλμον Σαμπλίττην (Guillaume de Champlitte), γαλλικῆς καταγωγῆς, ὅστις τῷ 1207 προσέλαβε τὸν τίτλον τοῦ «πρίγκιπος τῆς Ἀχαΐας». Μετ' ὀλίγον ὅμως, ἀποθανόντος τοῦ ἀδελφοῦ του Λουδοβίκου, κόμητος τῆς Βουργουνδίας, ἠναγκάσθη νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν Γαλλίαν καὶ ἀναλάβῃ τὴν Κομητείαν. Τῷ 1205 ὁ Σαμπλίττης παρεχώρησεν εἰς τὸν Γοδοφρεΐδον Βιλαρδουΐνον τὴν Κορώνην, τῷ 1206 ὅμως ἐνετικὸς στόλος κατέλαβεν ἐν ὀνόματι τῆς Ἑνετικῆς Πολιτείας τὴν Κορώνην καὶ τὴν Μεθώνην.

³ Ὁ ἄγνωστος ἱστοριογράφος δὲν εἶναι εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο σαφῆς. Εἶναι γνωστόν ὅτι ἡ Κεφαλλονία ὑπετάγη τῷ 1479 εἰς τοὺς Τούρκους, ἀπὸ τοὺς ὁποίους κατώρθωσαν νὰ ἀποσπάσωσιν αὐτὴν οἱ Ἑνετοὶ τὴν 24 Δεκεμβρίου 1500.

400 Ὁ δὲ σουλτάν Μπαγιαζήτης, ὡσὼν ἐπερίλαβε τὰ τρία κάστρα, ὡς εἶπαμε, ἐμάζωξε ὅλα του τὰ φουσσᾶτα, ἐδιάβη σωματικῶς εἰς τὸ Ἀνάπλι¹, καὶ ἐτέντωσε εἰς τὸ Ἄργος, εἰς τοὺς κάμπους. Καὶ αὐτός του ἐδιάβη καὶ ἐτέντωσε ἀπάνω εἰς τὸ βουνὸ τοῦ Ἁγίου Νικολάου τῆς Γλυκέας, καὶ ἀπὸ κεῖ ἐθεώρειε τοὺς πολέμους, ὅπου ἐβγαίνανε ἀπὸ τὸ Ἀνάπλι ὀλίγοι καβελ-
405 λάροι καὶ ἀπεζοὶ Ἀρβανῖτες Ρωμαῖοι καὶ ἐπολεμούσανε μὲ τοὺς Τούρκους· ἀμυῆ μικροὺς πολέμους ἐκάμνασι εἰς τὸ Μπουθονιάρη λεγόμενον, τόπον ὄξω ἀπὸ τὸ Ἀνάπλι. Καὶ ἡ ἀρμάδα τοῦ σουλτάνου, ὅπου ἦσανε κάτεργα καλὰ ἀρματωμένα, ἕως διακόσα ὀγδοήντα, χωρὶς τὶς φοῦστες, καὶ ἀράζανε ἀπὸ τὸ Τζιβέρι ἕως εἰς τὰ Λιθάρια. Καὶ οἱ φοῦστες ἐπηγαίνανε καὶ ἐρχόν-
410 τησαν ἕως εἰς τὸν Ἅγιον Παντελεήμονα, ἀγνάτια τοῦ Ἀναπλίου, καὶ ἀπὸ τὴν ὄξω μερῆα τοῦ νησιού, ὅπου ἔναι τὸ καστέλλι, καὶ ἐπηγαίνασι καὶ εἰς τὸν Καραθῶνα τοῦ Ἁγίου Θεοδώρου, τόσο ὅτι ἀποκλείσανε τὸ Ἀνάπλι, στερεάς καὶ θαλάσσης. Καὶ τὰ φουσσᾶτα τοῦ σουλτάνου πῶς ἤρθανε, ἐλά-
414 βανε χαρὰν μεγάλην, καὶ ἤρθανε κοντύτερα καὶ ἕως εἰς τὴν ἄκρια καὶ εἰς
90v τὰ πλάγια τοῦ βουνοῦ, κοντύτερα εἰς τὸ Ἀνάπλι, καὶ ἕως εἰς τὰ περιβόλια, καὶ ἕως εἰς τὴν ὄξω πόρτα τοῦ Ἁγίου Γεωργίου, τόσον ἐχώρα ὁ τόπος.

Καὶ οἱ Ἀναπλιῶτες ἐκλείστησαν μέσα εἰς τὸ κάστρο καὶ ἐκλείσαν τὶς πόρτες². Καὶ δὲν εἶχανε ποῦ τὴν κεφαλὴ κλῖναι, εἰμὴ εἰς τὴν κραταιᾷ χειρὶ τοῦ Θεοῦ. Καὶ ἐκάμνασι λιτανεῖες νύκτα καὶ ἡμέρα, καὶ ἐκράζανε τὸ «Κύριε
420 ἐλέησον» μεγαλοφώνως, ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς καὶ καρδίας. Καὶ τὰ ἀναγκαῖα καὶ χρειώδη τοῦ πολέμου ἐτοιμάζαν. Ἀλλὰ ὁ ὀφθαλμὸς ὁ ἀκοίμητος τοῦ Θεοῦ, ὁ δυνατὸς καὶ φριβερός, διὰ πρεσβείαν τῆς Αὐτοῦ μητροῦς, ἀποδῶξε τὴν ἀρμάδα τοῦ σουλτάνου μετὰ ἀνέμου δυνατοῦ, ὅπου ἤρθε δυνατὴ φουριούνα καὶ ἐκινδύνεψαν νὰ τὰ τζακίση, νὰ τὰ ρίξη ὄξω εἰς τὴν γῆ καὶ
425 πνιγοῦσι. Καὶ ἦτονε τότε ἡ τετάρτη ἡμέρα τοῦ Σεπτεμβρίου μηνός, καὶ ἦτονε ἡμέρα Παρασκευῆ. Καὶ τῆς ὥρας ὥρισε ὁ σουλτάνος ὅπου ἐσηκώθη ἡ ἀρμάδα καὶ ἐδιάβη τὸ μέρος τῆς Πόλης· καὶ τὴν δευτερομέρα ἐσηκώθη

404 ἀπὸ κεῖ ἐθεώρειε : ἀπὸ ἐθεώρειε cod. 242 280 in margine 407 πῶς ἐδιάβη εἰς τὸ Ἀνάπλι in margine 409 ἐπηγαίνανε : ἐπηγάνανε cod. 414 ἄκρια : ἄρηα cod. 416 τόσον ἐχώρα ὁ τόπος : τόση ὁ τόπος ἐχώρα ὁ τόπος cod. 421 χρειώδη : χρειώδης cod. ὁ φαλμὸς ante ὁ ὀφθαλμὸς cod. deleui 425 Σεπτεμβρίου : σαιπτεβρίου cod. 426 ἦτονε : υἱηγε cod. 427 ἀπὸ κίσεως κόσμου 7008 in margine

¹ Ὁ Βαγιαζήτ προήλασεν εἰς τὸ Ναύπλιον τὴν 23 Αὐγούστου 1500. Πβ. Χάμμερ, ἔνθ' ἀν., τόμ. Γ', σελ. 59 ἐπ.

² Πβ. Μ. Λαμπρυνίδου, Ἡ Ναυπλία, ἐκδ. Β', Ἀθήναι 1950, σελ. 75.

καὶ ὁ σουλτάνος, μὲ ὄλα του τὰ φουσοῦα, καὶ ἐδιάβη. Καὶ τότε ἐλευθερώθη τὸ κάστρο τοῦ Ἀναπλίου καὶ ὄλος ὁ λαός, καὶ ἐδοξάσαν τὸν Θεόν¹.

430 Τότε πηγαίνοντας ὁ σουλτάν Μπαγιαζήτης νὰ πάγῃ εἰς τὴν Πόλι, εἰς τὸν θρόνον του, ὁποῦ εἶχε φουσοῦατο πολὺ εἰς τὸν Ἔπαχτο, ὡς εἶπαμε, καὶ ἐπολεμούσανε καθημερούσιως, δὲν εἶχανε τί κάμη καὶ ἐπαραδόθησαν καὶ ἐδώσα τὰ κλειδιά καὶ τὸ κάστρο καὶ ἐκάμανε ἀγάπην.

Τότε, τὸν χρόνον ἐκεῖνον ἐκάμαν ἀγάπη οἱ Βενετζάνοι μὲ τὸν σουλτάν
435 Μπαγιαζήτη ὁμοίως ἔκαμε ἀγάπη καὶ ἡ Οὐγγαρία μὲ τὸν Μπαγιαζήτη καὶ
91 ἐστάθησαν εἰρηνημένοι καμπόσον καιρό.

Ἀμμή τοῦ σουλτάν Μπαγιαζήτη τοῦ ἤρθανε πολλὲς πείραξες, ὄχι ἀπὸ
ξένους μόνε οἰκιακούς, ἀπὸ τοὺς υἱούς του, ὁποῦ ἐμαλώνασι ἀνάμεσόν τους
ἕνας τὸν ἄλλον². Διὰ αὐτὸς εἶχε ἔξι υἱούς³, τὸν Σιέμ, τὸν Νισήμ, ὁ
440 ὁποῖος ἦτονε εἰς τὴν Καραμανία, καὶ τὸν ἀγάπα ὁ πατέρας του κατὰ πολλὰ,
ἀμμή ἀπόθανε· τὸ τρίτον Ἀχομάτη, καὶ ἦτονε εἰς τὴν Ἀμάσεια, Μεχεμέτ,
τὸν εἶχε ἔς τὴν Μαγησία, ὁ ὁποῖος λέγονσι ὅτι ἐδιάβη πολλὰς βολὰς εἰς τὴν
Πόλι ἀνώριστος καὶ εἰς τὸν ἀδελφόν του τὸν Μουσταφᾶ καὶ ὡς ἔμαθε αὐτὰ
ὁ πατέρας του, ὁ σουλτάν Μπαγιαζήτης, ἔστειλε καὶ τὸν φαρμακώσαε. Τὸν
445 ἄλλον τὸν ἐλέγαν Κουρκούτη, καὶ τὸν εἶχε εἰς τὴν Κασταμόνια. Τὸν ἄλλον
τὸν ἔλεγε Σελήμ, τὸν ὁποῖον τὸν εἶχε εἰς τὴν Τραπεζόγια, νὰ δοίξη καὶ νὰ
κυβερνᾷ ὄλον ἐκεῖνον τὸν τόπον, ἕως εἰς τὸν Καφᾶ ἐπειδὴ ἦτονε ὁ μικρό-
τερος υἱὸς καὶ τὸν ἀγαπούσανε οἱ γιανιτζάροι καὶ ὄλος ὁ λαὸς ἀπὸ τὴν
ἐλευτερίαν τοῦ χερῖον του, ὁποῦ τοὺς ἐχάριζε, καὶ ἀπὸ τὴν προθυμίαν, ὁποῦ
450 εἶχε εἰς τοὺς πολέμους, καὶ δὲν ἀγάπα τὴν ἀγάπην μὲ τοὺς ἀλλόφυλους. Καὶ
ὁ ἀδελφός του ὁ Ἀχομάτης δὲν εἶχε ἄλλο, μόνε νὰ τρώγῃ καὶ νὰ πίνῃ εἰς

441 υἱοὶ τοῦ Μπαγιαζήτη: Σήμ, Νισήμ - Ἀχομάτ - Μεχεμέτ - Κουρκουτ - Σελήμ in
margine 443 Μουσταφᾶ: μου μουσταφᾶ cod.

¹ Ἄξιον προσοχῆς, ὅτι ὁ συγγραφεὺς ἐνδιατρίβει διὰ μακρῶν εἰς τὰ τῆς πολιορκίας τοῦ Ναυπλίου, παρέχον — ἐν ἀντιθέσει πρὸς ἄλλας ἐπιχειρήσεις — πλείστας λεπτομερείας σχετικὰς πρὸς τὰς περὶ τὸ Νούπλιον τοποθεσίας καὶ τὰς διεξαχθεῖσας στρατιωτικὰς ἐπιχειρήσεις.

² Τὸ ὑπόλοιπον τμῆμα τοῦ περὶ Βαγιαζήτ κεφαλαίου ἀναφέρεται εἰς τοὺς μεταξὺ τῶν υἱῶν αὐτοῦ ἀγῶνας πρὸς κατάκτησιν τῆς ἐξουσίας, παραλειπομένων ἄλλων ἐκστρατειῶν καὶ σημαντικῶν γεγονότων τῆς βασιλείας τοῦ σουλτάνου τούτου Π. Β. Χάμμερ, ἔνθ' ἀγ., τόμ. Γ', σελ. 93 ἐπ.

³ Ὁ Βαγιαζήτ ἔσχε συνολικῶς ὀκτώ τέκνα, ἔξ ὧν πέντε ἀπέθανον πρὸ αὐτοῦ, ἦτοι οἱ Ἀβδαλλάχ, Μωάμεθ, Σεχινσάχ, Ἀλεμσάχ καὶ Μαχμούτ, καὶ τρία μετ' αὐτόν, ἦτοι οἱ Κορκουδ, Σελήμ καὶ Ἀχμέτ.

ιὴν Κασταμόνια, καὶ νὰ κοιμᾶται. Καὶ ὁ Κουρκούτης ἐδῶσε ἡ γνώμη του εἰς τὰ γράμματα καὶ ἦτονε ἀνέγνοιαστος. Ἀμμὴ ὁ ρηθεὶς Σελήμης ἐπονη-
 ρεύετόνε καὶ ἦτονε ξαγρονπνὸς διὰ νὰ βασιλέψη. Καὶ ἔκαμε φιλίαν μὲ τοὺς
 455 πασᾶδες τοῦ πατρός του καὶ μὲ τὸν γιανιτζάραγα καὶ μὲ ὄλους τῆς Πόριας,
 καὶ τὸν ἀγαπούσανε, καὶ τοῦ στείλανε ὅ,τι ἐγίνετόνε εἰς τὴν Πόρια τοῦ
 πατρός του. Ὅμοίως τοῦ ἐλέγανε καὶ εἴ τι βουλή εἶχε ὁ Μπαγιαζήτης.

Καὶ τότε ἐσηκώθη ὁ αὐτὸς Σελήμης μὲ τοὺς ἀνθρώπους του, καὶ ἐδιάβη
 91v μέσα εἰς τὸν Καφᾶ, καὶ ἐουβάστη μὲ τὸν ἀφέντη τὸν Τάριταρη, καὶ ἐπῆρε μία
 460 του θυγατέρα διὰ γυναικα. Καὶ ἐμάζωξε φουσοᾶτα Τούρκους Ταρτάρους, ἀπε-
 ζοὺς καὶ καβελλίρους, καὶ ἐδιάβη καὶ ἀπέρασε τὸν Ντούναβι ποταμό. Καὶ
 ἐδιάβη εἰς τὸ Κελλί, εἰς τὰ μέρη τῆς Βλαχίας, καὶ ἐμάζωξε πολλὴ βοήθειαν
 ἀπὸ φουσοᾶτα. Καὶ ἔλεγε πὼς μακρύνει ἀπὸ τὸν ἀδελφό του τὸν Ἀχομάτη, ὅχι
 πὼς ἔχει μάχη μὲ αὐτόν. Ἐλεγε καὶ τοῦτο, πὼς : «Θέλω νὰ πάγω νὰ φιλήσω
 465 τὸ χέρι τοῦ πατρός μου». Τοιοῦτους λόγους ἔστειλε καὶ τοῦ πατρός του, τοῦ
 Μπαγιαζήτη. Ἀμμὴ ὁ γέροντας ἐγνώριζε τὴν πονηρίαν του, πὼς δὲν ἔναι
 οὕτως. Καὶ τοῦ ἔστειλε λόγον, ὅτι νὰ γυρίσῃ ὀπίσω, νὰ πάγῃ εἰς τὸν τόπον
 του, νὰ κάθεται καὶ νὰ μὴν ἀναδρομίση νὰ ρθῆ παραμπρός. Καὶ ὁ Σελήμης
 τοῦ ἔστειλε ἀπόκρισι, ὅτι : «Ἐγὼ δὲν γυρίζω ὀπίσω, διατὶ φοβοῦμαι τὸν
 470 ἀδελφό μου, τὸν Ἀχομάτη». Καὶ ὁ γέρος τοῦ ἐμετάστειλε, ὅτι : «Γύρισε
 ὀπίσω καὶ νὰ σοῦ χαρίσω ὅσο βίον ἐκέρδισα εἰς τὸ ὑστερό μου σεφέρι, ὅπου
 ἔκαμα, καὶ νὰ σοῦ δώσω ἀκόμη καὶ τὸ φλάμπουρο τὴν Σαμάνδρια, ὅπου
 ἔναι κοντὰ εἰς τὸ Μπελεγοᾶδι». Καὶ τοῦ ἔστειλε χάρι πολλὰ φλωρία.

Ἀμμὴ ὁ Σελήμης εἶχε πάρει λόγον ἀπὸ τὶς δύο πασᾶδες τοὺς βιζύρη-
 475 δες τοῦ πατρός του, ὅτι νὰ μὴν στραφῆ ὀπίσω, μόνε νὰ στέκῃ δυνατός, διατὶ
 ὁ γέροντας ἔναι ἀχαμνὸς καὶ ἀστενὴς ἀπὸ τὴν ποδαλγίαν καὶ δὲν ζῆ πολὺν
 καιρό. Τότε ὁ Σελήμης εἰσέβη εἰς τὴν Ἀνδριανούπολι καὶ ἔλεγε πὼς ὑπάγει
 νὰ φιλήσῃ τὸ χέρι τοῦ πατρός του. Καὶ πάλι ἔλεγε πὼς ὑπαγαίνει νὰ καθήσῃ
 εἰς τὴν βασιλεία, ὅπου τὸν ἔκραξε ὁ γέρος. Καὶ εἶχε κοντὰ του καὶ ἔσυρνε
 480 σαράντα χιλιάδες φουσοᾶτιο. Καὶ ὁ πατέρας του ὁ Μπαγιαζήτης τὰ ἐμαθε
 αὐτά. Καὶ μίαν ἡμέρα ἐξημερώθη εἰς τὸ χωρίο τὸ λέγοννε Γιουρλοῦ, κοντὰ
 εἰς τὴν Πόλι, μισῆς μέρους δρόμος. Καὶ ὡσὰν εἶδε αὐτὰ ὁ γέρος, ἐν τῷ
 ἄμα ἔβγαλε τὰ φουσοᾶτα του ἀπὸ τὴν Πόλι παρὰ θελημὶς τῶν πασάδων,
 92v ὅπου ἠθέλαν τὸν Σελήμη. Ἀμμὴ ὁ γέρος ἀνέβη εἰσὲ ἕνα ἄμαξι, διατὶ δὲν
 485 ἠμπόρειε νὰ καβαλλικέψη καὶ ἐβγῆκε μὲ ὄλα του τὰ φουσοᾶτα καὶ εἶχε
 κοντὰ του τὸ γῦρο του δέκα χιλιάδες γιανιτζάρους, καὶ τοὺς ἐμίλησε πολλὰ
 καὶ χαρίσματα τοὺς ἔταξε. Τότε τὸν ἐλυπήθησαν πολλὰ τὸν γέροντα, καὶ
 ὠρμήσανε εἰς τὸν πόλεμον καὶ ἐπολεμούσανε πολλὴ ὥρα. Καὶ πολεμῶντας

452 Κουρκούτης : cod. primum ἀχο scripsit post in κουρκούτης mutavit
 468 ἀναδρομίση : ἀνδρομίση cod.

ἔσηκώθη ἄνεμος δυνατὸς ἐναντίος τοῦ Σελήμη. Καὶ ὁ Μπαγιαζήτης ἠνάγ-
490 καζε τὰ φουσοῦα του καὶ ἐπολεμοῦσανε. Καὶ ἐμπήκανε εἰσὲ ἓνα φουσοῦα
τοῦ Σελήμη καὶ τὸ ἐτζακίσανε, καὶ ἐνικήσανε καὶ ἐλαβώσανε καὶ τὸν Σελήμη
ὀλίγο, καὶ ἐκαβαλλίκευε εἰσὲ ἓνα μαῦρο ἄλογο, καὶ ἔφυγε καὶ ἐγλύτωσε ¹.

Καὶ ἐδιάβη εἰς τὴν Βάρονα. Καὶ εἶχε ἓνα κάτεργο ἐκεῖ καὶ ἐμπήκε καὶ
ἐδιάβη εἰς τὴν Ταρταρία, ἔς τὸν πεθερό του, καὶ ἐφυλάκτη. Καὶ τὰ φου-
495 σοῦα του ἐσκοτώθησαν καμπόσα· καὶ τὰ ποδίλοιπα ἐσκορπίσανε. Καὶ ὅσους
ἐπίασανε ζωντανούς, τοὺς ἠφέρανε ὀμπρὸς εἰς τὸν Μπαγιαζήτη, καὶ ἔβαλε
καὶ τοὺς ἐκόφανε ὄλους. Καὶ ἐμάζωξαν τὰ κεφάλια τους καὶ τὰ κορμιά τους
καὶ τὰ ἐκάμανε ὡσὰν πύργο. Καὶ ἔκαμε καὶ τούτην τὴν νίκη ὁ γέροντας.
Καὶ ἐσκοτώθησαν τοῦ Σελήμη ἕως 32000 καὶ ἀπὸ τοῦ γέρου 700. Καὶ ἀπὸ
500 κεῖ ἐγύρισε εἰς τὴν Κωνσταντινούπολι χαρούμενος. Καὶ ἔδωσε πολλὰ
χαρίσματα τῶν γιανιτζάρων, ὁμοίως καὶ τῶν ἐπιλοίπων ².

Ἄμμη ὁ ἄλλος του νιός, ὁ Ἄχομάτης, ὁποῦ ἤκουσε αὐτὰ καὶ εἶχε λόγον
ἀπὸ τὸν πατέρα του τοῦ εἶχε ταμένα ὅτι αὐτουνοῦ νὰ δώσῃ τὴν βασιλείαν
ζῶντας του καὶ νὰ ἀποδιώξῃ τὴν ὀλπίδα τοῦ Σελήμη. Ἄμμη ἔμαθε πὼς
505 ἐνικήθη ὁ Σελήμη, καὶ ἐχάρηε, καὶ ἐβουλήθη νὰ πάγῃ εἰς τὴν Πόλι καὶ
αὐτὸς ὁ Ἄχομάτης. Καὶ ἐσηκώθη ἀπὸ τὴν Ἀμάσεια, μὲ δεκαπέντε χιλιάδες
92ν φουσοῦα, καὶ ἔρχετόνε εἰς τὸ Σκούταρι, πέντε μίλια κοντὰ ἔς τὴν Πόλι. | Καὶ
ἔλεγε: «Παγαίνω νὰ φιλήσω τὸ χέρι τοῦ πατρός μου, τοῦ σουλτάν Μπαγια-
ζήτη, διὰ τὴν νίκη ὁποῦ ἔκαμε εἰς τὸν Σελήμη». Καὶ τὴν ἄλλη μερῆ ἐστείλε
510 λόγο εἰς τοὺς πασοῦδες καὶ εἰς τὸν γιανιτζάραγα καὶ εἰς τοὺς γιανιτζάρους,
ὅτι νὰ τότε θελήσουνε διὰ βασιλέα τους. Ἄμμη ὁ γιανιτζάραγας καὶ οἱ
γιανιτζάροι ἀγαπούσανε τὸν Σελήμη καὶ αὐτοὶ τοῦ ἀποκριθήσαν, ὅτι: «Λὲν
ἔναι δίκαιο ὅσο ζῆ ὁ βασιλέας νὰ κίμουνε ἄλλον βασιλέα. Ἄμμη ἄς εἶσαι
515 βέβαιος, ὅτι, ὡσὰν ἀποθάνῃ ὁ γέρος, ἐσὺ νὰ καθήσῃς βασιλέας». Καὶ πάλι
τοὺς ἐστείλε λόγο καὶ τοὺς ἔταξε πολλὰ χαρίσματα τῶν γιανιτζάρων καὶ νὰ
τοὺς ἀφήσῃ νὰ διαγομίσουνε τοὺς ἐβραίους καὶ τοὺς χριστιανούς, ὡσὰν
ἔχουνε συνήθεια. Καὶ μὴδὲ αὐτὰ δὲν τὰ στέρξανε. Καὶ τότε τὸ ἔμαθε ὁ
γέρος καὶ τοῦ ἐστείλε λόγο, ὅτι νὰ ἔχῃ πομονή, καί: «Θέλει ἐρθῆ καιρὸς νὰ
520 τόπον του. Καὶ ἀπὸ τὴν λύπη του δὲν εἶχε πομονή, μόνε ἔκραξε τοὺς δύο

492 μαῦρο ἄλογο: μάβρο ἄλογο μαῦρο cod. 499 32000: 32000-χηλήαδες cod.

¹ Πβ. Χαάμερο, ἐνθ' ἄν., τόμ. Γ', σελ. 98: «Τὸν Σελίμ ἔσωσεν ἡ ταχύτης τοῦ θυμοειδοῦς ἵππου αὐτοῦ Καραβουλούτ (μέλανος νέφους) καλουμένου, τοῦ Βουκεφάλου τῆς ὀθωμανικῆς ἱστορίας, καὶ ἡ προθυμία τοῦ πιστοῦ αὐτῷ ὀπαδοῦ Φερχάδ, γαμβροῦ καὶ βεζύρου αὐτοῦ ὕστερον, ὃς κατέκοψε τοὺς δεινῶς διώκοντας αὐτόν».

² Πβ. «Ἱστορία πολιτικῆ Κωνσταντινουπόλεως», ἐνθ' ἄν., σελ. 63,13 - 64,20.

του υιούς, τὸν Ἀλαδῖνο καὶ τὸν Μουράτη, καὶ ἐμολόγησέ τους τὴν πίκρα του.

Τότε ἔβαλε καὶ ἐμάζωξε φουσσᾶτα διὰ τὰ πάρη ὅλη τὴν Ἀνατολή νὰ γενῆ βασιλέας, καί, ὡσὰν πάρη τὴν Ἀνατολή, θέλει κάμει δύναμι περισσό-
 525 τερη νὰ πάρη καὶ τὴν Δύσι. Τότε, ὡσὰν ἐμάζωξε τὸ φουσσᾶτο, ἐδιάβη κατα-
 πάνω τοῦ ἀνεψίου του, ὀνόματι Ἀλεμουσάχη, ὁποῦ ἦτονε φλαμπουριάρης,
 καὶ ἐπῆρε του τὸ φλάμπουρο. Καὶ ἐδιαγούμιζε καὶ ἐπήγαινε παίρνοντας
 τοὺς τόπους τῆς Ἀνατολῆς. Καὶ ἐδιαγούμιζε τοὺς τόπους καὶ ἀνθρώπους
 τοῦ γέρον. Καὶ αὐτὰ τὰ ἔμαθε ὁ γέροντας καὶ τοῦ ἔστειλε μαντιτοφόρους
 529 εἰς τὸν Ἀχομάτη, ὅτι νὰ καθῆση, νὰ μὴν διαγουμεῖζῃ τοὺς τόπους, καὶ νὰ
 93r ἔχη πομονή. Καὶ τοὺς μαντιτοφόρους ἐπιάσε καὶ ἔκοψε τὰ αὐτὰ τους καὶ
 τὴν μύτη τους καὶ τοὺς ἔστειλε ὀπίσω εἰς τὸ γέρο¹. Καὶ ὡς τοὺς εἶδε ὁ
 σουλτὰν Μπαγιαζήτης, καὶ ἔβαλε καὶ ἐμάζωξε τὰ φουσσᾶτα του νὰ πάρη νὰ
 παιδέψη τὸν υἱόν του, τὸν Ἀχομάτη, ὡσὰν ἐπαίδεψε τὸν Σελήμη. Τότε ἔβα-
 λαν βουλή οἱ πασᾶδες καὶ ὁ γιαντιζάραγας μὲ τοὺς γιαντιζάρους καὶ
 535 εἶπανε, ὅτι : « Ἐμεῖς μοναχοὶ μας δὲν ὑπαγαίνομε νὰ βάλωμε χέρι εἰς τὸ
 αἷμας τοῦ γένους τοῦ Ὀτωμάνου, βασιλικὸ γένος, μόνε θέλομε ἕναν μετὰ
 μᾶς νὰ ἔναι ἀπὸ τὸ γένος σας τοῦ Ὀτωμάνου».

Καὶ ὡς τὰ ἤκουσε ὁ σουλτάνος, ἐστάθη μὲ φαντασία. Καὶ τότε τοῦ λέγει
 ὁ Χερσὲν πασᾶς καὶ ὁ Μουσιαφᾶ πασᾶς, οἱ πρῶτοι βιζύρηδες, ὅτι ἕνας
 540 ἄτυχος μὲ ἄλλον ἄτυχον ἄς πολεμήσουνε, καὶ ὁποῖος νικήσῃ, ἐκεῖνος ἄς γίνῃ
 βασιλέας². Τότε ἐπιάσε τὴν βουλή τῶν πασᾶδων καὶ ἐσυμπάθησε τὸν Σελήμη,
 καὶ τοῦ ἔστειλε γραφὴ ὀρισμὸ μὲ τὴν βούλλα του, ὅτι νὰ ρθῆ εἰς τὴν Πόλι
 καὶ τὸν ἔκαμε σερχᾶρη πρῶτον εἰς τὰ φουσσᾶτα του, νὰ τὰ πάρη νὰ πάρη
 καταπάνω τοῦ ἀδελφοῦ του τοῦ Ἀχομάτη, ὁποῦ ἐσήκωσε κεφάλι καὶ πολεμᾶ
 545 τὴν Ἀνατολή. Καὶ ὡς ἐπιάσε ὁ Σελήμης τὴν βούλλα τοῦ πατρός του, ἐχάρηε.

545 τὴν Ἀνατολή : τὴν ἀνά-τὴν ἀνατολή cod. ἐχάρηε. Καὶ ὁ Κουρκοῦτης ἀδελφὸς
 in margine add. cod.

¹ Πβ. Χάμμερ, ἔνθ' ἀν., τόμ. Γ', σελ. 104 : « Ὁ ἡγεμονόπαις Ἀχμέτ, ἐγγύ-
 τата ὄν τῶν πυλῶν τῆς Κωνσταντινουπόλεως, μὴ ἐλπίζων δὲ εἰσελεύσεσθαι εἰς τὴν
 πρωτεύουσαν, ἐστράφη εἰς τὰ ὀπίσω καὶ ἐπορεύθη ἐπὶ τὸν ἀνεψιὸν Μωάμεθ, υἱὸν
 τοῦ Σεχινσάχ, νεωστὶ ἀποθανόντος, διοικητὴν τῆς Καραμανίας· πολιορκήσας δὲ αὐτὸν
 ἐν Ἰκονίῳ ἠνάγκασε διὰ τοῦ λιμοῦ ἵνα παραδοθῆ αὐτῷ, ὑποσχόμενῳ ἀσφάλειαν τῆς
 ζωῆς. Τοῦ πρεσβευτοῦ, ὃν ὁ Βαγιαζήτ ἐπεμψε διὰ τοῦτο πρὸς τὸν Ἀχμέτ πρὸς νου-
 θεσίαν, ἀπέκοψε τὰ ὄτα καὶ τὴν ρίνα, ἠλευθέρωσεν ὁμως τὸν ἡγεμονόπαιδα Μωάμεθ·
 τοῦ δὲ μετὰ τούτου πολιορκηθέντος γενναίου βέγη τῆς Καραμανίας Δελῆ Γιογοῦς
 ἀπέταμε τὴν κεφαλὴν, ἣν ἐπεμψεν εἰς τὴν Πύλην».

² Πβ. Χάμμερ, ἔνθ' ἀν., τόμ. Γ', σελ. 105 : « Ὁ Βαγιαζήτ, ἐξοργισθεὶς κατὰ
 τοῦ Ἀχμέτ, τοῦ ἀποκόψαντος τὴν ρίνα καὶ τὰ ὄτα τοῦ πρεσβευτοῦ τῆς Πύλης, πει-
 σθεὶς δὲ προσέτι ὑπὸ τῶν δύο βεζυρῶν Ἐρσὲκ καὶ Μουσταφᾶ, ἀπέδωκε νῦν αὐτῶν
 τὸν νομὸν τῆς Σεμένδρας τῷ Σελίμ, ἐπιτρέψας οὕτω τὴν ἐκ τῆς Ταυρικῆς εἰς τὴν
 Εὐρώπην ἐπάνοδον τοῦ ἡγεμονόπαιδος τούτου».

Καὶ ὁ Κουρκούτης ἀδελφὸς ἐν τῷ ἄμα ἀπέρασε ἀπὸ τὶς Φῶκες, καὶ ἤρθε κρυφὰ εἰς τὴν Πόλι καὶ ἐδιάβη καὶ ἐμπήκε εἰς τὶς ὀντᾶδες τῶν γιανιτζάρων. Καὶ τότε τὸ ἔμαθε ὁ γέρος πὼς ἤρθε ὁ υἱὸς τοῦ ὁ Κουρκούτης μὲ πέντε νομάτους καὶ ἔναι εἰς τοὺς ὀντᾶδες τῶν γιανιτζάρων διὰ τὴν φιλήση
 550 τὸ χέρι τοῦ πατρὸς του, ἐν τῷ ἄμα ὤρσισε καὶ τὸν ἠφέρανε ὀμπρός του καὶ ἐμίλησε πολὺν μαζὶ τοὺς. Καὶ ὁ Κουρκούτης ἔκλαιγε ὀμπρός των ὡς τὸν πατέρα μὲ πολλὴν ταπείνωσι, ὅτι τὴν δώση τὴν βασιλείαν, ὡς τοῦ εἶχε ταγμένα. Καὶ εἶπε του ὁ γέροντας, ὅτι : «Παίδι μου, ὁ Σελήμης καὶ ὁ Ἄχο-
 93v μάτης, οἱ ἀδελφοί σου, ἔχουνε τὴν πολεμήσουνε οἱ δύο τοὺς καὶ θέλουνε
 555 πέσει καὶ οἱ δύο, καὶ τότε θέλεις καθήσεις ἐσὺ εἰς τὴν βασιλείαν». Τότε ἔβγαλε ὁ γέροντας καὶ τοῦ ἔχαρισε πολλὰ χαρίσματα, καὶ ἐφίλησε τὸ χέρι του, καὶ ἐδιάβη εὐχαριστημένος.

Καὶ τὴν ἄλλην μερῆαν ὁ Σελήμης ἐβιάζετόνε τὴν κάμη τὸν ὀρισμὸν τοῦ πατρὸς του καὶ τὴν κάμη καὶ ἐκεῖνα ὅπου ἐμέτρησε μὲ τὸν νοῦ του. Ὁ
 560 ὁποῖος ἤρθε καὶ αὐτὸς εἰς τὴν Πόλι. Καὶ ἐδιάβη ὁ ἀδελφὸς τοῦ ὁ Κουρκούτης καὶ τὸν ἐχαιρέτισε μέσα εἰς τὴν τέντα του μὲ ὄλους τοὺς ἀνθρώπους τοῦ σαραγίου καὶ μεγάλη τιμὴν τοῦ ἔκαμε.

Καὶ τὴν αὐριον ἔκαμε μεγάλο ντιβάνι ὁ σουλτὰν Μπαγιαζήτης καὶ ἐμάζωξε ὄλους τοὺς πασᾶδες καὶ τοὺς πρώτους ὄλους τοῦ ντιβανίου, καὶ
 565 ἔκραξε καὶ τὸν Σελήμη, τὸν υἱὸν του. Καὶ ἤρθε ὀμπρός εἰσὲ ὄλους καὶ ἐφίλησε τὸ χέρι καὶ τὸ πόδι τοῦ πατρὸς του. Καὶ ἀπὸ κεῖ τὸν ἔβαλε καὶ ἐκάθησε κοντὰ του καὶ τοῦ εἶπε : «Ἐγὼ σὲ ἔκραξα καὶ σὲ ἔκαμα σεροδάρη πρῶτον εἰς τὰ φουσοᾶτα μας, τὴν πάγης καταπάνω τοῦ ἀδελφοῦ σου τοῦ Ἄχομάτη, τὴν τότε πολεμήσης. Καὶ τὸν ἀδελφὸ σου τὸν Κουρκούτη ἐγὼ τότε στείλω εἰς
 570 τὸν τόπον του, εἰς τὸ φλάμπουρό του, καὶ μὴν ἔχῃς ἔννοια εἰσὲ κείνονε». Τότε εἶπε ὁ Σελήμης : «Στείλε τότε τώρα, μήπως, τώρα ὅπου μισοσέσω μὲ τὰ φουσοᾶτα, θέλῃ ἐλθῆ ἀπὸ πίσω μου καὶ γίνῃ σύχνοι, ἵνα καθήση εἰς τὴν βασιλείαν». Καὶ τότε ἐν τῷ ἄμα τὸν ἔβγαλε ἀπὸ τὴν Πόλι καὶ ἐδιάβη. Καὶ περᾶσαντας δύο ἡμέρες ἐδιαλάησε εἰσὲ ὄλην τὴν Πόλι καὶ εἰς τὰ φουσο-
 575 σᾶτα, ὅτι : «Νὰ ἠξέρετε ὅτι ὁ Σελήμης, ὁ υἱὸς τοῦ σουλτὰν Μπαγιαζήτης ἐγίνῃ σεροδάρης καὶ πασᾶς ἀπάνω εἰς τὰ φουσοᾶτα τὴν πάγης καταπάνω τοῦ σουλτὰν Ἄχομάτη εἰς τὴν Ἀνατολή». Καὶ τότε ἐκάμανε μεγάλες χαρῆς, καὶ
 94r χρυσὸ φόρεμα βασιλικὸ τοῦ ἐφόρεσε καὶ πολλὰ χαρίσματα τοῦ ἔδωσε καὶ πολὺν βίον, καὶ εἶπε του τὴν περᾶση εἰς τὴν Ἀνατολή, τὴν πηγαίνῃ.
 580 Ἄμμη ὁ Σελήμης, ὡσὰν ἐπῆρε τὴν ἐξουσία, εἶπε τοῦ γέροντα, ὅτι : «Ἐγὼ δὲν διαβαίνω ἀπὸ δῶ, ἐὰν δὲν εἶμαι βέβιος τὴν καθήσω εἰς τὴν βασι-

558 ὁ Σελήμης καὶ ὁ Ἄχομάτης οἱ ἀδελφοί σου : ὁ σαιλήμης καὶ ὁ ἄχομάτης ὁ ἀδελφὸ σου-φή σου ὁ σαιλήμης καὶ ὁ ἄχομάτης cod. 563 αὐριον : ἄβρον cod.

λεία». Καὶ ὡσὸν ἤκουσε ὁ γέρονς ἔτοιμας λογῆς λόγον, ἐστάθη εἰσὲ μεγάλην ἔννοιαν τί νὰ κάμη, καὶ εἶπε τοῦ Σελήμη : «Σῦρε πρῶτα καὶ πολέμησε καὶ νίκησε τὸν ἀδελφὸ σου τὸν Ἀχομάτη, καὶ ἀπὸ κεῖ ἔλα νὰ ἔχῃς τὴν βασι-
 585 λείαν. Διὰ τοῦτο σὲ ἔκραξα καὶ ἤρθες». Καὶ ὁ Σελήμης πάλι τοῦ εἶπε, ὅτι : «Ἐγὼ εἶμαι βέβιος νὰ νικήσω τὸν ἀδελφὸ μου, ἀμμὴ δὲν εἶμαι βέβιος νὰ γίνω βασιλέας». Καὶ εἶπε τοῦ γέροντος καὶ ἄλλα λόγια, καὶ τὸν ἐπαρακάλειε πολλὰ νὰ τοῦ δώσῃ τὴν βασιλείαν. Τότε ἐγνώρισε ὁ γέροντας τὸ ἀμετάτρε-
 590 πτο τῆς βουλῆς τοῦ Σελήμη, καὶ ἐγροίκησε καὶ τὴν βουλήν ὀλωνῶν τῶν πασάδων καὶ τοῦ φουσαίου, ὅτι τὸν ἀγαποῦνε τὸν Σελήμη διὰ βασιλέα, δὲν εἶχε τί κάμη, διατὶ ἦτονε καὶ γέροντας ὀγδοήντα χρονῶν καὶ ἀστενῆς ἀπὸ τὴν ποδαλγίαν, καὶ ἐπαράδωσε τὴν βασιλείαν τοῦ σουλτὰν Σελήμη, ζῶντας του. Καὶ τότε ἐδιάρθσαν ὅλοι οἱ πασάδες καὶ τὸν ἐπροσκυνήσανε διὰ βασι-
 λεία καὶ ἐδιαλαλοῦσανε μὲ μεγάλας χαρὰς¹.

595 Καὶ περάσαντας ὀλίγες ἡμέρες — 5 — τοῦ εἶπε ὁ σουλτὰν Σελήμης : «Πατέρα, ἔφαρε ἀπὸ τὸ σαράγι μας ὅ,τι ὀρίσης, καὶ σῦρε εἰς τὴν Ἀνδριανούπολι καὶ ἀναπαύου ἐκεῖ». Καὶ δὲν εἶχε τί κάμη, καὶ ἐπῆρε καὶ ἐφόρτωσε τέσσαρα μουλάρια χρυσῶ φλωρία καὶ ἓνα σεντούκι λιθαρόπουλλα καὶ μαργαριτάρια καὶ πεντακόσους ἀνθρώπους, διὰ νὰ τὸν ὑπηρετοῦσι. Καὶ τὸ
 600 προυνὸ ἐσηκώθη καὶ ἐδιάρθῃ ὄξω ἀπὸ τὴν Πόλι. Καὶ τὸν ἐσυνέβγανε ὁ υἱὸς του ὁ σουλτὰν Σελήμης ἕως δύο μίλια. Τὸ ὅποιο ἐπειδὴ ἦτονε γέροντας καὶ ἀδύναμος δὲν ἠμπόρειε νὰ κάμη νὰ πάνε πλέο παρὰ ἕξι μίλια τὴν ἡμέρα.

94ν Καὶ ὡσὸν ἐγύρισε ὁ σουλτὰν Σελήμης εἰς τὴν Πόλι, εἰς τὸ σαράγι | του, ἔβαλε εἰς τὸν νοῦ του, ὅτι : «Ἐγὼ παγαίνω νὰ πολεμήσω τὸν ἀδελφὸ μου
 605 τὸν Ἀχομάτη καὶ μπορεῖ γυρίζῃ ὁ γέροντας καὶ καθίξῃ εἰς τὴν βασιλείαν». Ἀμμὴ τί ἔκαμε ; Ἐκραξε τὸν Νουστ ἀράπη, τὸν πρῶτον γιαιτρόν, ὁποῦ τὸν εἶχε ὁ γέροντας πολλοὺς χρόνους, καὶ ἔταξέ του νὰ τοῦ δώσῃ δέκα χιλιάδες φλωρία καὶ νὰ τόνε κάμη μέγαν ἄνθρωπον, μόνε νὰ μὴν κάμη ἀλλέως περὶ

597 ἀναπαύου : ἀναπέβου cod.

¹ Πβ. Χάμμερ, ἐνθ' ἀν., τόμ. Γ', σελ. 107 ἑπ.: «Τῷ Σαββάτῳ τῆς 25 Ἀπριλίου (1512) οἱ γενίτσαροι καὶ οἱ σπαῆδες, ὡς καὶ ἅπας ὁ λαὸς τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ἡγουμένων τῶν βεζυρῶν, ἐξαναστάντες συγχρόνως, ἐξεχύθησαν ἀθρόοι εἰς τὰ ἀνάκτορα. Ὁ Βαγιαζήτ, ἐπὶ τοῦ θρόνου καθήμενος, ἐδέξατο τοὺς βεζύρας, δι' ὧν ἠρώτησε τὸν λαὸν τί ἤθελε. Ὁμοφώνως πάντες ἀνέκραξαν ὅτι ὁ ἡμέτερος παδισάχ γέρον καὶ νοσερός ἐστὶ· θέλομεν σουλτάνον τὸν Σελίμ. Δωδεκακισχίλιοι γενίτσαροι ἠλάλαξαν συγχρόνως, ὥστε ἡ γῆ ἐστενάχισεν, ἕως οὗ Βαγιαζήτ εἶπε τοὺς λόγους τούτους· Ἐπαρὰ δὲ τὸν βασιλεῖον τῷ ἐμῷ υἱῷ Σελίμ. Ὁ Θεὸς εὐλογῆσαι αὐτόν!» Τότε ἤχησεν ἐκ παντὸς στόματος· Ὁ Θεὸς ἐστὶ μέγας, καὶ ὁ Θεὸς ἐστὶ μέγας ἀντήχησαν τὰ τεῖχη τῶν ἀνακτόρων καὶ οἱ ἑπτὰ λόφοι».

νὰ δώσῃ τοῦ γέροντα, νὰ τὸν φαρμακέψῃ, ὡς τὸν εἶχε μαθημένο νὰ τοῦ δίδῃ
610 πότια θεραπείας. Τότε ἔστερξε ὁ ἑλεεινὸς γιατρὸς καὶ τοῦ ἐδιάβῃ εἰς τὴν
τένια τοῦ γέροντα καὶ εἶχε ἐτοιμισμένον τὸ πότιο.

Τόμου ἀπέζεψε ὁ σουλτάνος ἀπὸ τὸν κόπον, καὶ εἶπε του : « Ἀφέντη,
νὰ πῆς σερμπέτη », ὡς τὸν εἶχε μαθημένο. Καὶ τότε ἔστερξε. Καὶ ὁ γιατρὸς
ἔπιε ὀλίγο, ὡς ἦτονε ζακόνι. Ἀμμή ὁ γιατρὸς εἶχε φάγει πρῶτύτερα βοτάνι
615 νὰ μὴν τόνε πιάσῃ τὸ φαρμάκι. Λοιπὸν ἔπιε τὸ πότιο ὁ γέροντας καὶ ἄρσεέ
του. Καὶ λέγει του : « Πλάγιασε καὶ νὰ σὲ πάρῃ ὁ ὕπνος ἀπὸ τὸν κόπον ».
Καὶ οὕτως τὸν ἐσκεπάσανε ¹. Καὶ εἶπε τῶν σωματοφύλακων, ὅτι νὰ μὴν
τόνε ξανασκεπάσουνε ἕως νὰ ξυπνήσῃ αὐτός του. Καὶ ὁ γιατρὸς ἐκαβαλλίκεψε
καὶ ἐδιάβῃ εἰς τὸν σουλτάν Σελήμη καὶ εἶπε του, ὅτι : « Ἐκαμα τὸ θέλημά
620 σου καὶ ὁ γέροντας ἀπόθανε. Τὸ κεφάλι σου νὰ ἔναι καλὰ ». Καὶ ὡς τὰ
ἤκουσε αὐτὰ καὶ διὰ τὴν πληρωμὴν ὁποῦ τοῦ ἔταξε τοῦ γιατροῦ, ἐκαμώθη
πὼς ἐλυπήθη πολλὰ, καὶ ἀντὶς τὴν πληρωμὴν, τοῦ ἔκοψε τὸ κεφάλι του,
λέγοντας, ὅτι : « Οὕτως θέλει μοῦ τὸ κάμει καὶ ἔμενός αὐτὸς ἢ ἄλλος ».

Τότε ἔστειλε ὁ σουλτάν Σελήμης καὶ ἠφέρανε ὄλα ἐκεῖνα τὰ φλωρία καὶ
625 τζόγιες καὶ ἄλλα ὅσα ἐπῆρε μὲ τοῦ λόγον του ὁ σουλτάν Μπαγιαζήτης.
Ὅμοίως ἠφέρανε καὶ τὸ κορμί του εἰς τὴν Πόλι καὶ τὸν ἐθάψανε. Καὶ
95r ἔβαλε πολλοὺς λογιᾶδες καὶ ἐφάλλανε καὶ ἐδιαβάζανε καθημερούσιως. Λοι-
πὸν ὁ σουλτάν Μπαγιαζήτης πλέο ἀγάπα τὴν ἀγάπην παρὰ τὴν μάχην. Καὶ
ἦτονε ἀνθρῶπος ταπεινός. Ἀγάπα τὴν φιλοσοφίαν καὶ ἀγάπα νὰ διαβάξῃ
630 τίς πρᾶξεις τῶν ἀπερασμένων βασιλέων. Καὶ ἦτονε φύσις ἀγαθὸς ἀν-
θρῶπος ².

Τέλος τῆς βασιλείας τοῦ σουλτάν Μπαγιαζήτη, υἱοῦ Μεχεμέτ ὁ τρίτος
καὶ δέκατος εἰς τοὺς 1512 ἀπὸ Χριστοῦ, no 13.

609 (τὸν φαρμακέψῃ) τὸν supra lineam add. cod. ὡς supra lineam add. cod.
614 φάγει : φάχῃ cod. 617 ἐσκεπάσανε : ἐσκεπιάσανε cod. σωματοφύλακων : σομάτων
φύλακων cod. 618 ξανασκεπάσουνε : ξανασκιεπάσουνε cod. 633 13 ex 11

¹ Πβ. Χάμμερ, ἐνθ' ἀν., τόμ. Γ', σελ. 109 : « Ἄλλ' ὁ Βαγιαζήτ οὐκ ἀφί-
κετο εἰς Διδυμότειχον, τὴν πατρίδα αὐτοῦ, ἐπειδὴ ἐτελεύτησε τὸν βίον τῇ τρίτῃ τῆς
ὁδοπορίας ἡμέρᾳ ἐν Ἀγιᾷ περὶ τὸ Ἀφζά (τὴν 26 Μαΐου 1512), ἦτοι ὑπὸ γήρως
καὶ τῶν χρονίων σωματικῶν καὶ ἠθικῶν ἀλγηδόνων, ἧ ὄντως φαρμακευθεὶς ὑπὸ Ἰου-
δαίου τινὸς ἱατροῦ αὐτοῦ ἐκ προσταγῆς τοῦ υἱοῦ, ὡς μέμφεται αὐτῷ ὁ Γενουήσιος
Μεναβίνος, ὑπηρετῶν τῷ θνήσκοντι Βαγιαζήτ. Πρὸς τὴν μαρτυρίαν ταύτην, ἣν ἐπι-
νέλαβον οἱ Ἱταλοὶ ἱστοριογράφοι ἀντιφάσκει μὲν ἡ σιγὴ τῶν συγχρόνων ὑπομημά-
των τῶν Βενετῶν πρεσβευτῶν, ἀλλ' οὐχὶ καὶ ἡ σιγὴ τῶν Ὀθωμανῶν ἱστοριογράφων,
οὐδ' ὁ λοιπὸς βίος τοῦ λυσσαλέου Σελίμ ». Πβ. καὶ « Ἱστορία πολιτικὴ Κωνσταντι-
νουπόλεως », ἐνθ' ἀν., σελ. 68,8 : « Διεφημίσθη δὲ ὅτι ὁ Γιανουσπασιάς ἐφαρμάκω-
σεν αὐτόν ἄλλ' οὐκ ἦν, οἶμαι, τοιοῦτον, ἀλλ' ὑπὸ λύτης διερράγη ».

² Περὶ τοῦ χαρακτῆρος τοῦ Βαγιαζήτ πβ. Χάμμερ, ἐνθ' ἀν., τόμ. Γ', σελ.
4 ἐπ. καὶ 109 ἐπ.

Ἡ ζωὴ τοῦ σουλτὰν Σελήμη ¹.

635 Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ σουλτὰν Μπαγιαζήτη, ἐκάθησε εἰς τὴν βασιλείαν ὁ υἱὸς του ὁ σουλτὰν Σελήμης, εἰς τοὺς 1512.

Καὶ πρῶτα ἐξέταξε νὰ ἰδῆ τὸ βίον τῆς βασιλείας, ὅπου ἦτονε εἰς τὸν χαζανᾶ, ἤγουν τὸ τρεζόρο. Καί, ὡσὰν τὸ εἶδε, ἔβγαλε καὶ ἔδωσε πολλὰ χαρίσματα τῶν γιανιτζάρων καὶ τῶν σπαχογλάνηδων καὶ τῶν ἀνθρώπων τοῦ σαραγίου. Καὶ ἐκάμανε λογαριασμὸ ὅτι νὰ ἐχάρισε δύο μιλιούνια φλω-
640 ρία ² διὰ νὰ δείξῃ τὴν ἐλευθερίαν τοῦ χερίου του καὶ διὰ νὰ τὸν ἀγαπή-
σουνε τὰ φουσοᾶτα καὶ νὰ δείξῃ καὶ εἰσὲ ὄλους πῶς τοῦ πρέπει ἡ βασιλεία. Καὶ ἐπανέβασε τὸν λοφᾶ τῶν γιανιτζάρων πρὸς ἄσπρα 2 καὶ τῶν σπαχο-
γλάνηδων πρὸς ἄσπρα 4 τὴν ἡμέραν.

645 Καὶ περᾶσαντες ὀλίγες ἡμέρες, ἐμάζωξε τὰ φουσοᾶτα του καὶ τὰ
95ν ἀπέβρασε εἰς τὴν Ἀνατολή διὰ νὰ πάγῃ καταπάνω τοῦ ἀδελφοῦ του, τοῦ
σουλτὰν Ἀχομάτη ³. Ἀμμή, ὡς τὸ ἤκουσε ὁ ἀδελφὸς Ἀχομάτης, πῶς ἐτοι-
μαζε ὁ Σελήμης πολὺ φουσοᾶτο, ἐτραβήκηκε τὰ μέρη τῆς Ἀρμενίας τῆς Μι-
κροῦς, καὶ ἐδιάβη ἅπανω εἰς τὰ ψηλὰ βουνὰ καὶ ἐπαρακάλειε τοὺς ἀνθρώ-
650 πους τοῦ τόπου ἐκεῖνου νὰ τοῦ βοηθήσουνε καὶ τοὺς ἔταξε πολλὴ πληρωμὴ
διὰ νὰ μαζώξῃ φουσοᾶτο διὰ νὰ ἀνυσταθῆ τοῦ ἀδελφοῦ του, τοῦ σουλτὰν
Σελήμη. Ἀμμή οἱ ἀνθρώποι τοῦ τόπου ἐκεῖνοῦ εἶναι χωριάτες καὶ ἄμαθοι
τοῦ πολέμου. Καὶ ἐδώσανέ του ἀνθρώπους καὶ βοήθειαν, ὅσα ἔκαμανε χρεῖα.
Καὶ ἐτοιμάστη νὰ πολεμήσῃ μὲ τὸν Σελήμη. Καὶ ἐκράτειε τὴν Ἀνατολή.

639 σπαχογλάνηδων : σπαχόγλανον cod. 651 τοῦ iteratum in cod. delevi

¹ Σελήμ Α', ἕνατος σουλτάνος τῆς δυναστείας τῶν Ὀσμανιδῶν, ἕκτος υἱὸς τοῦ Βαγιαζήτ Β' καὶ ἔγγονος τοῦ Μωάμεθ Β' τοῦ Πορθητοῦ, εἶναι γνωστός ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν Γιαβούζ (Σκληρός) διὰ τὸν αἰμοχαρῆ καὶ ἀπάνθρωπον χαρακτήρα του, μὴ διστάσας νὰ γίνῃ καὶ πατροκτόνος, ἵνα καταλάβῃ τὴν ἀρχήν. Γεννηθεὶς τῷ 1470, ἀνῆλθεν εἰς τὸν θρόνον τῷ 1512, καὶ ἀπέθανε τῇ 21 Σεπτεμβρίου 1520, προσβληθεὶς ὑπὸ πανώλους. Χαρακτηρισμὸν αὐτοῦ πβ. ἐν Χάμμερ, ἐνθ' ἀν., τόμ. Γ', σελ. 121 ἐπ.

² Περὶ τῶν δώρων τοῦ Σελήμ πβ. Χάμμερ, ἐνθ' ἀν., τόμ. Γ', σελ. 128 ἐπ. καὶ σελ. 515 (ἐπεξηγήσεις Ε).

³ Ὁ Ἀχομάτης, δηλ. Ἀχμέτ, τρίτοτοκος υἱὸς τοῦ Βαγιαζήτ Β' καὶ ἀδελφὸς τοῦ Σελήμ, ἀφοῦ ἀπέτυχεν εἰς τὰς προσπάθειάς του, ὅπως διαδεχθῆ τὸν πατέρα του, ἐζήτησε νὰ συγκεντρώσῃ δυνάμεις, ἵνα ἐπέλθῃ κατὰ τοῦ νέου σουλτάνου, ἐλπίζων νὰ ὑποσκελίσῃ αὐτόν.

655 Καί, ὡσάν ἦρθε τὸ καλοκαίρι, ἐπήγαινε ὁ Σελήμης ἐκεῖ, εἰσὲ κείνο τὸ μεγάλο βουνό, τὸ λέγουσι Ταῦρο, κοντά. Καὶ ὁ Σελήμης, ὡς ἔμαθε πὺς ἦρθε κοντὰ αὐτός, ἔφρουγε μακρύτερα. Τότε ἐγύρισε ὁ Σελήμης καὶ ἐμπήκε εἰς τὴν Βιθανία. Καὶ ἔστειλε μέρος ἀπὸ τὸ φουσοᾶτο, τὴν καβελλαρία, τὸ μέρος τοῦ γιαλοῦ. Καὶ μέρος ἀπὸ τοὺς γιανιτζάρους καὶ ἄλλους ὀλίγους

660 ἔστειλε εἰς τὴν Πόλι διὰ φύλαξι. Καὶ τὰ ἐπίλοιπα φουσοᾶτα τὰ ἐπῆρε αὐτός του ὁ σουλτάν Σελήμης καὶ ἐδιάβη εἰς τὴν Προῦσα νὰ ξεχειμάσῃ. Ἄμμῃ ἢ ἔννοια του ἦτονε πὺς νὰ νικήσῃ τὸν ἀδελφὸ του, τὸν Ἀχομάτη, ὅπου ἐμάζωνε φουσοᾶτα νὰ ρθῆ νὰ καθήσῃ εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ πατρὸς του, καὶ εἶχε ὄρεξι νὰ πολεμήσῃ μὲ τὸν Σελήμη εἰς τὴν Ἀνατολή.

665 Καὶ τὴν ἄλλην μερῆα ὁ Σελήμης ἐφοβάτονε διὰ τὴν δύοσι Ρούμελη, μὴπως καὶ σηκωθοῦνε οἱ ἀφεντίες τῶν χριστιανῶ καὶ τοῦ πάρουνε τὴν βασι-

96r λείαν τῆς Πόλης. Καὶ δὲν εἶχε τί κάμη. Καὶ ἐβεβαίωσε τὴν ἀγάπη μὲ τοὺς Βενειζάνους, ὡς καθὼς τὴν εἶχε καὶ ὁ πατέρας του ὁ Μπαγιαζήτης. Τὸ ὁμοιο ἐβεβαίωσε τὴν ἀγάπην καὶ μὲ τὴν Οὔγγαρία, τὸν ρῆγα Ἀγιζήλαον,

670 ἄλλους τόσους χρόνους, ὡς τὴν εἶχε καὶ ὁ Μπαγιαζήτης. Ὅμοίως ἔκαμε ἀγάπην καὶ μὲ τὸν ρῆγα τῆς Δαχίας τὸν Σιγισμόντο.

Καὶ ἀπὸ κεί, ὡσάν ἦρθε τὸ καλοκαίρι, ἐπῆρε τὰ φουσοᾶτα του καὶ ἐδιάβη καταπάνω εἰς τοὺς νίους τοῦ ἀδελφοῦ του τοῦ Ἀχομάτη, διὰ νὰ τὰ σκοτώσῃ, νὰ μὴν ἔχῃ ἔννοια εἰς αὐτά· διατὶ ἦτανε πέντε ἀδέλφια. Καὶ τὸ

675 μεγαλύτερο ἦτονε παλληκάρι εἴκοσι πέντε χρονῶ, καὶ ἦτονε ὁ πλέος ὁμορφύτερος ὅπου νὰ ἦτονε εἰς τὸν κόσμον καὶ γνωστικὸς πολλὰ καὶ ἀντρωιωμένος. Ἄμμῃ τὸν ἐπίασε αὐτός καὶ τὰ ἀποδίλοιπα ἀδέλφια. Καὶ λέγουσι ὅτι ἐκεῖ ὅπου ἔστειλε τὸν γκελάτη νὰ τόνε πνίξουνε, ἐσκοτίωσε ἕναν γκελάτη, μὲ ἕνα κοντυλομάχαιρο. Καὶ ἀπὸ κεί ἐδράμανε οἱ ἄλλοι καὶ τὸν ἐπνίξαν¹.

680 Ὅμοίως ἐπνίξαν καὶ τὰ ποδίλοιπα, καὶ δὲν ἄφησε μὴδὲ ἕνα, τόσο ὅτι ἐλυπήθησαν καὶ ἐκακοφάνῃ ὀλωνῶν τῶν πασάδων καὶ τοῦ φουσοᾶτου, ὅπου ἐβουλήθη νὰ μὴν ἀφήσῃ ρίζα ἀπὸ ἀδελφούς καὶ ἀπὸ ἀνιψίους.

Ἄκόμη ἦτανε καὶ ἄλλα παιδιὰ μέσα ἔς τὴν χώρα ἔς τὴν Ἀμάσεια, καὶ ἔστειλε ἕναν πασᾶ, καὶ ἐμπήκε μέσα ἔς τὴν χώρα, διατὶ ἦτονε ἀνοικτὴ καὶ ὁ

685 σουλτάν Ἀχομάτης δὲν ἦτονε ἐκεῖ. Ἄμμῃ τὰ παιδιὰ τοῦ ἔστειλανε λόγο καὶ ἦρθε ὁ Ἀχομάτης καὶ ἀκαρτέρευε τὸ φουσοᾶτο τοῦ Σελήμη εἰσὲ στενοὺς τόπους καὶ ἔκοψε πολλοὺς καὶ ἐπίασε πολλοὺς ζωντανούς σκλάβους. Καὶ ὁ Σελή-

655 ὡσάν add. ego 687 ὁ add. ego

¹ Πβ. Χάμμερ, ἔνθ' ἀν., τόμ. Γ', σελ. 132, ἔνθα, σὺν τοῖς ἄλλοις, ἀναγράφεται ὅτι: «Ὁ δὲ Μωάμεθ ὁ τοῦ Ἀλεμσάμ, νέος εἰκοσαετής, χρηστάς ἐλπίδας ὑποφαινών, κατέαξεν, ὅτι οἱ δῆμιοι ἔμελλον θανατώσειν αὐτόν, τοῦ ἐτέρου αὐτῶν τὸν βραχίονα, τὸν δὲ καιρίως ἐπλήξε δι' ἐγγχειριδίου».

- μης τότε εὐρίσκειτόνε εἰς τὴν Προῦσα. Καὶ ἀπὸ τοὺς σκλάβους ἐκείνους ἐξαγο-
 96ν ράστησαν κάποιοι καὶ ἤρθανε καὶ εἶπανε τοῦ Σελήμη, ὅτι : «Ἐκεῖ ὅπου
 690 ἤμεσταν σκλάβοι, ὁποῦ μᾶς ἐτζάκισε ὁ σουλτάν Ἀχομάτης τοῦ εἶχανε στεί-
 λει λόγο πὼς ἡ βουλή τοῦ σουλτάν Σελήμη ἔναι νὰ στείλῃ φουσοῶτο εἰς τὴν
 Σεβαστεῖαν διὰ τὰ παιδιά, καὶ ἔχε τὴν ἐννοία». Ἐτοῦτα ὡς τὰ ἤκουσε ὁ
 Σελήμης λέγει : «Τὴν βουλή μου ἄλλος δὲν τὴν ἤξερε, μόνε ὁ Μουσταφᾶ
 πασᾶς». Καὶ ἐν τῷ ἅμα ἔστειλε τὸν γκελάτη καὶ ἔκοψε τὸ κεφάλι του ¹.
 695 Καὶ τότε ἐμπῆκε ὁ χεϊμῶνας. Καὶ ἐτοίμασε ἕξι χιλιάδες φουσοῶτο καὶ
 τὸ ἔστειλε εἰς τὴν Μαγνησία νὰ πιάσουνε τὸν ἀδελφό του τὸν Κουρκούτη,
 ὁποῦ ἦτονε ξέγνοιαστος, διατι ἔπεσε εἰς τὴν φιλοσοφίαν καὶ ἐδιάβαζε, διατι
 δὲν εἶχε ὀλπίδα νὰ βασιλεύσῃ. Τότε ἐδιάβη μαζί καὶ ὁ σουλτάν Σελήμης
 καὶ ἔλεγε, ὅτι : «Νὰ πᾶμε εἰς τὴν Ἀμάσεια» καὶ ἐπηγαῖναν τὸν δρόμον.
 700 Ἀμμή, ὅταν ἐσώσανε νὰ χωρίσῃ ὁ δρόμος, ἐγυρίσανε δεξιά νὰ πᾶνε εἰς
 τὴν Μαγνησία, ἐκεῖ ὅπου ἔναι ὁ Κουρκούτης ². Καὶ ὡσὸν ἐγνωρίσανε πὼς
 ὑπᾶνε ἐκεῖ ἐχώρισε ἕνας γλήγορος καβελλάρης κρυφά, ὁποῦ ἀγάπα τον τὸν
 Κουρκούτη καὶ ἐδιάβη εἰς τὴν Μαγνησία καὶ ἔδωσε λόγο τοῦ Κουρκούτη,
 πὼς ἔρχεται ὁ ἀδελφός του ὁ Σελήμης. Αὐτὸς ἐν τῷ ἅμα ἐκαβαλλίκεψε
 705 ὀγλήγορο ἄλογο καὶ ἔφυγε. Καὶ ὅταν ἐδιάβη ὁ Σελήμης εἰς τὸ σαράγι του
 καὶ δὲν τὸν ἤρε μόνε τοῦ εἶπανε ὅτι ἐκεῖνος ἐπῆρε ἕνα του δουλευτῆ καὶ
 ἐφύγανε. Τότε ὁ Σελήμης ἔστειλε καβελλάρους ἀπάνω κάτω. Καὶ δὲν τὸν
 ἤρσανε.
 Ἀμμή ὁ Κουρκούτης ἐδιάβη τὸ μέρος τοῦ γιαιοῦ νὰ εὔρη πλεούμενο
 710 νὰ φύγῃ νὰ πάγῃ εἰς τὴν Κρήτη ἢ εἰς τὴν Ρόδο. Καὶ ὁ Σελήμης ἐπίασε
 τοὺς Μαγνησίους, χριστιανοὺς καὶ Τούρκους, καὶ τοὺς ἐστένευε μὲ φοβε-
 ρισμούς, ὅτι : «Κατὰ πᾶσαν ἀνάγκη νὰ τόνε βρῆτε». Καὶ αὐτοὶ τοῦ λέγανε :
 «Ἀφέντη, ἐκεῖνος ἐδῶ δὲν ἔναι, διατι πρὶν νὰ ρθῆς, ἤρθε ἕνας ξένος
 97ν καβελλάρης καὶ τοῦ ἔδωσε λόγο καὶ ἔφυγε». Καὶ ὡσὸν εἶδε οὕτως, ἔβαλε
 715 διαλαλημὸν εἰσὲ ὄλους τοὺς τόπους. Καὶ ἀπὸ κεῖ ἐπῆρε ὄλα του τὰ ροῦχα,
 εἴ τι ἄλλα εἶχε εἰς τὸ σαράγι του, καὶ βίον καὶ φαμελίαν, καὶ τὰ ἐπῆρε καὶ
 ἐγύρισε εἰς τὴν Προῦσα.

688 εὐρίσκειτόνε : ἐβροσκιέτονε cod. ἐκείνους : ἐκι-ἐκινους cod. 713 νὰ ρθῆς :
 ναρθῆ cod.

¹ Περὶ τῆς προδοσίας καὶ τοῦ θανάτου αὐτοῦ πβ. Χάμμερ, ἔνθ' ἀν., τόμ.
 Γ', σελ. 131 καὶ σελ. 515-516 (ἐπεξηγήσεις Z καὶ H).

² Πβ. Χάμμερ, ἔνθ' ἀν., τόμ. Γ', σελ. 133. Ὁ συγγραφεὺς τῆς ἱστορίας
 παρέχει σημαντικὰς πληροφορίας περὶ τῆς ζωῆς τοῦ Κορκοῦδ καὶ τῆς ἐγκαίρου εἰς
 αὐτὸν ἀνακρινώσεως τῶν πρὸς αὐτὸν διαθέσεων καὶ τῶν σχεδίων τοῦ Σελήμ.

Ἄμμὴ ὁ Κουρκούτης εἶχε ὀλπίδα, ὅτι μὲ τὸ φυγίον νὰ γλυτώσῃ. Καὶ ὁ Σελήμης ἔστειλε κάτεργα πλεούμενα τὸ μέρος τοῦ γιγαλοῦ, γυρνούοντας τὴν
 720 ἄκρην καὶ μέση νὰ τόνε βροῦνε. Καὶ κοντὰ εἰς τὴν Σμύρνην ἐδιάβη καὶ ἐκρού-
 φη εἰς εἰς μία ἄκρην βουνῶν κοντὰ εἰς τὸν γιγαλόν. Καὶ ἔστειλε ἐκεῖ κρουμμέ-
 νος ἕως νὰ γυρίσῃ ἢ ἀρμάδα, καὶ ἀπὸ κεῖ νὰ ἐβγῇ νὰ εὗρῃ πλεούμενον νὰ
 πάγῃ εἰς τὴν Κρήτην. Καὶ ἐκεῖ ὅπου ἦτονε κρουμμένος, δὲν εἶχε νὰ φάγῃ.
 725 Καὶ ἔστειλε τὸν ἕνα του σκλάβου, διατι εἶχε δύο, διὰ νὰ τοῦ ἀγοράσῃ φα-
 γητὰ εἰς εἰς ἕνα χωρίον. Καὶ τὸν ἐπιάσε ἕνας χωριάτης, καὶ ὠμολόγησε¹.
 Καὶ τότε ἐδιάβησαν ἐκεῖνοι, ὅπου τὸν ἐγυρεύανε, καὶ τὸν ἐπιάσανε καὶ τὸν
 ἐδιβάσανε ζωντανὸ τοῦ ἀδελφοῦ του τοῦ σουλτάν Σελήμη. Καὶ ὡς τὸν
 εἶδε, τὸν ἔδωσε τῶν γκελάτηδων καὶ τὸν ἐπνίξανε ἀπὸ τὸν λιμὸ μὲ τὴν
 κόρδα.

730 Καὶ λέγουσι αὐτὸς ὁ Κουρκούτης ἦτονε γραμματισμένος πολλὰ. Καὶ
 ἐκεῖ, ὅπου ἠθέλωνε νὰ τόνε πνίξουνε, ἐπαρακάλεσε τὸν γκελάτη καὶ ἐστάθη
 ὀλίγο καὶ ἔγραψε τὴν σκληρότη καὶ τὴν ἀσπλαγμία τοῦ Σελήμη καὶ ἄλλα
 λόγια παραπονετικά. Καὶ τὰ δώσανε τοῦ ἀδελφοῦ του τοῦ σουλτάν Σελήμη.
 Καὶ ὡς τὸ ἐδιάβασε, ἔκλαψε πολλὰ καὶ λυπητικά, ἐφόρεσε μαῦρα, τάχα διὰ
 735 λύπην τοῦ ἀδελφοῦ του². Ἄμμὴ αὐτὸς δὲν ἔβλεπε τὴν ὥραν νὰ τοὺς ἐξολο-
 θρένῃ ὄλους. Καὶ ἐτοῦτα ἑκακοφάνη ὀλωνῶν τῶν πασάδων.

Καὶ ὁ ἄλλος του ἀδελφός, ὁ σουλτάν Ἀχομάτης, ἐμάζωξε πολλὰ φουσο-
 σᾶτα καὶ ἐβγῆκε ἀπὸ τὴν Ἀμάσεια καὶ τὸν ἠναγκάσανε καὶ ἄλλοι ἀφεντᾶ-
 97ν δες τοῦ τόπου ἐκεينوῦ καὶ βοήθειαν τοῦ ἐδώσανε νὰ πάγῃ καταπάνω τοῦ
 740 ἀδελφοῦ του, τοῦ σουλτάν Σελήμη εἰς τὴν Προῦσα, ὅπου ἐκαθέτονε, καὶ
 ἦτονε καιρὸς τοῦ χινόπωρου, διατι τὸ περισσότερο ὅπου οἱ γιανιτζάροι
 καὶ τὸ ἄλλο του φουσοσᾶτο ἔλειπε, καὶ ἦτονε σκόρπιον καὶ τὸν ἀναγκάζανε
 καὶ οἱ πασᾶδες τοῦ Σελήμη, καὶ τοῦ ἐμηνούσανε νὰ ρηθῇ ἀπὸ τὴν Ἀμάσεια,
 νὰ πολεμήσῃ τὸν Σελήμη. Καὶ κάλλιον καιρὸ μὴν ἀκαρτερεῖ, διατι ὁ Σελή-
 745 μης ἔναι ἐναντίος τοῦ Θεοῦ καὶ τοῦ γένους τοῦ Ὀτωμάνου.

730 λέγουσι : λέγουσ cod. Κουρκούτης : κῆρκούτης cod. 731 ἠθέλωνε : ἠθένε
 cod. 737 ἐμάζωξε : ἐμάζο cod.

¹ Πβ. Χάμμερ, ἐνθ' ἄν., τόμ. Γ', σελ. 133.

² Πβ. Χάμμερ, ἐνθ' ἄν., τόμ. Γ', σελ. 134 : «Ὁ Κορκούδ, αἰτήσας ἀναβο-
 λὴν μῆς ὥρας καὶ καθήσας ἔγραψε πρὸς τὸν Σελίμ ἐλεγεῖον, ἐν ᾧ κατεμέμφετο
 αὐτῷ τὴν ἀπιστίαν. Τῇ ὑστεραίᾳ προσήχθη ὁ νεκρὸς πρὸς τὸν σουλτάνον, πρὸς ὃν
 ἐπεδόθη ἡ κληροδοσία, ἢ ἐλεγεῖα. Ὁ φονεὺς ἔχυσε δάκρυα μετανοίας ἢ ὑποκρίσεως
 καὶ ἐκέλευσε τριήμερον πένθος, πεντεκαίδεκα δὲ Τουρκομάνοι, οἱ τὸ κρησφύγετον
 αὐτοῦ καταγγέιλαντες καὶ εἰς Προῦσαν ἐλθόντες ἐπὶ προσδοκίᾳ ἀμοιβῆς, ἐθανατώθη-
 σαν, ὡς ἄλλοτε ὑπὸ τοῦ Βαγιαζήτ οἱ λησταί, οἱ συλήσαντες τὸν Τζέμ».

Και ὡς ἤκουσε αὐτὰ ὁ Ἀχομάτης, ἐπῆρε τὰ φουσοῦτα του, ἕως δεκαπέντε χιλιάδες καβελλάρους· και οἱ ἀπεζοὶ νὰ ὄχουνται ἀπὸ πίσω ἀργὰ-ἀργά. Και αὐτὸς μὲ τὴν καβελλαρία ἔδραμε και ἦρθε εἰς τὴν Γαλατία. Και ὁ Σελήμης τὸ ἔμαθε πὼς ἔρχεται ἀπάνω του ὁ Ἀχομάτης μὲ φουσοῦτο, 750 και ἐν τῷ ἅμα ἔστειλε κιαούσηδες οὐλάκηδες ταχυδρομούςσους ὀγλήγορους, και ἐπροφωνούσανε τὰ φουσοῦτα του, ὁποῦ και ἂν ἔναι γιανιτζάρου, σπαχῆδες και ἄλλοι τὸ γρηγορύτερο νὰ μαζωκτοῦσι εἰς τὴν Προῦσα. Και ἐμαζώκησαν ὀλίγοι. Ἀμμή ἡ τύχης ἐβοήθη τὸν Σελήμη εἰσὲ πᾶσα του βουλή, διατι οἱ φίλοι τοῦ Ἀχομάτη, ὁποῦ ἦσανε κοντὰ εἰς τὸν Σελήμη δὲν ἀμε- 755 λύσανε παρὰ νὰ βοηθοῦνε τοῦ Ἀχομάτη. Και ὡσὸν ἦρθε κοντὰ μὲ τὰ φουσοῦτα του εἰς τόπον λεγόμενον Κούτερα και εἶχε λόγον μὲ τοὺς φίλους του, ὅτι νὰ μὴν σταθῆ, μόνε νὰ σμίξῃ εἰσὲ πόλεμον πρὶν νὰ σώσουνε οἱ γιανιτζάρου και οἱ σπαχῆδες¹. Ἀμμή ὁ Σελήμης ἐγροίκησε τὴν ἐπιβουλίαν τῶν πασάδων τῶν ἐδικῶ του, και ἐγύρευε²...

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Θ. ΖΩΡΑΣ

754 οἱ φίλοι iteratum in cod. delevi Ἀχομάτη ex αφοματη

¹ Πβ. Χαμμερ, ἐνθ' ἀν., τόμ. Γ', σελ. 134 - 136.

² Εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο τελευτᾷ τὸ χειρόγραφον, τῶν ὑπολοίπων φύλλων ἀπολεσθέντων πρὸ τῆς σταχώσεως τοῦ κώδικος. Τὰ τελευταῖα ἐκτιθέμενα γεγονότα ἀναφέρονται περὶ τὰ μέσα τοῦ μηνὸς Ἀπριλίου 1513.